Ն. 2134 — 1892 ՅՈՒԼԻՍ 3 ՇԱԲԱԹ — 1309 ՋԻԼՀԻՋՋԻ 21 — ՍԼԲԻՋԻՆՃԻ ՍԼՆԻ

20 ԲԱՐԱ

ՋԵՐԻՏԵԻ ՇԱՐԳԻՅԵ

20 ԲԱՐԱ

ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻՒՃԱՌԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԱՊՈՆԷ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

	12 ամիս	6 ամիս	3 ամիս
ՍԹԱՄՊՈԼ	140 ղ.	70 ղ.	40 ղ.
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէջիտիէ 20 ղրուշտան

(صاحب امتياز: جيوەلكيان)

ԵԷՂՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

جريدهٔ شرقيه

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

Վեցմի, Հնգի վէ 3ինգի սահիգէ ղ. 5
Վեցամսեայ սահիգէ 11ի 10ք. հա. » 3
Մէկ թատեր նաֆիսյա տարի պէնտէր մէճիտիէ զապուլ օլունմագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իտատէ օլունմայաճագ։

Իտարէխանէսի Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրո 20 ՇԻՎԷՏԷԿԵԱՆ մաթպասընտա տրը։ Քեազիֆէի մէվատու հաղդընտա կաղէթանդն սահիպ վէ թարգիմանը
ՏԻԳՐԱՆ ՇԻՎԷՏԷԿԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա։

ԹԻՒՐՔԻՇ ՐՕՄԱՆԸՄԸԶ

Գունտան ադտէմ նէշրինէ պայտարդըմզը «Բարիզ Զարզընլարը» նամ Թիւրքճէ բօմանըմզդն տէվամընտան սարքը նազար իտէրէք, պու կիւնտէն իթիբարէն Ֆրանսա մէշհուրը հիքայէնիվիսանընտան Ժիւլ Մարէնին՝ 303 ՆՕՄԷՐՕՒԼ ՎԱԿՕՆ սէրլէվհալը դայէթ բարլագ վէ մուճիքը մէրազ բօմանընդն Թիւրքճէ թէրճէմէսինի նէշը իթմէյէ պայտարդըմզը պէյան ու իխթար իտէրիզ։

ՏԱԹԻԼԻՅԷ

Խարիճիյէ վէ Ամլիյէ նազրլարը բայտար հազարաթը յլա, Մալիյէ նազրը Նազիֆ էֆ. հազրէթլէրի՝ տիւն սապահ Մապէյնէ ազիմէթլէ պազը իրատաթը Սէնիյէյի ախզ ու թէլագգը իթմիշլեր տիր։

—Աթինա սէֆիրը մուվագգաթը կատան էֆ. հազրէթլէրի՝ տիւն մահալը մէմուրիյէթինէ միւթէվճիհէն Ցերսատէթտէն հարէքէթ էյլէմիշ տիր։

—Մագամը Սատարէթտէն տէվարը մերքեզիյէյէ հէվալէ պույրըլան իսթիտարլար հագդընտա տէվարը մէզքուրէճճ ճերէյան իտէն մուամէլաթը միւպէյլին հէր իշայտա պիր քերրէ սուրէթը իճրատաթը կէօսթէրիր պիր տէֆթէրը մախսուսըն պիթթանզիմ մագամը Սատարէթէ իրապլի լիզումը՝ պա թէզքերէի Սամիյէ տէվարը մէգպուրէյէ էմր ու իշար պույրըլմշ տրը։

—Շուրաի Պարիյէ ադատնտան Խալիլ պէյ կիմիշ Խմթիյազ միտարեատը իհան պույրըլմշ տրը։

—Եանեա վիլայէթինտէ Այա-Սարանտա քիլիսէսի գուրպինտէ եօլճլարը իհթիյաճաթը վէ մահալը մէզքուրը իւմրանը իշին 2 օթել իլէ, 80 գատար հայվան վէ պիր գայ արապա այրը 1 ախրը վէ սունտուրմա, 1 խան, 1 հիւբուրմէթ գօնաղը վէ գարագօլխանէ, 1 կաղ տէպպօյը, 5 մաղազա, 1 ճէսիմ սարնըճ վէ լիւզումը գատար ըրլթըմ ինչասընա լիւզում կէօրիւրմէքլէ, էպնիյէի մէզքիւրէտէն պիր գըսմընդն պու սէնէ վէ գըսմը տիկերինն կէլէճէք սէնէ ինչասը խուսընա պիլ իսթիյան իրատէի Սէնիյէ սուտուր իթմիշ տիր։

—Եարը վուգու պուլաճաղը իլան իտիէն Բէժի իտարէխանէի ճէտիտինն ըէսմը քիւչատընտա եավերանը Շահանէտէն ֆէրիդ Շաքիր բաչա հազրէթլէրինն մէմուրէն հաղը պուլընաճաղը իշտիրմիշ տիր։

—Ըէժի հիսէտարան մէճլիսը ումումիսինն ալաֆ. օգոստոս սօնլարընտա ինիգատ իտէճէյի իշտիրմիշ տիր։

—Ֆրանսա միլլի եօրթուսը օրմագ միւնասէպէթիյլէ, տիւն թարաֆը հազրէթը Բատիշահիտէն թէշրիֆաթը ումումիյէ նազրը Միւնիր վէ սերեավէր վէ տամատ Մէհմէտ բաշայը հազարաթը Ֆրանսա սեֆարէթխանէսինէ իրամ պույրըլարագ բասիմէի թէպրիք էյֆա պույրըրտրդը կիպի, Պապը Ալիտէն տախի պէրաի թէպրիք մէմուրիյնը լազըմ իրապ գէլընմշ տրը։

Պու միւնասէպէթլէ Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Գամպօն՝ տիւն սապահ Պէյօղլունտա քանին սէֆարէթխանէտէ Ֆրանսա թէպասընը ըէսմէն գապալ իտուպ, թէպասի մէրգում պիրինճի մէպուսը Մ. Կարնիյէ թարաֆընտան պիր նութգ էյրատ օլունարագ, սէֆիր ճէնապէրի թարաֆընտան տախի ճէվապէն պիր մէգալէ էյրատ օլունմշ տրը։

Պասէհու սէֆարէթխանէ պազչէսինէ էնիլիպ, օրատա թէրթիպ իտիլմիշ օլան պիճիէտ Մ. Գամպօն պիր նութգ էյրատ իտէրէք, զամթը հազրէթը Բատիշահինն Ֆրանսըզ թէպասը հազդընտաքի էլթաֆ ու ինայաթը Հիւմայունլարընը զիքր ու պէյանլա, զամթը հազրէթը Շէհրիյարի, վէ Ֆրանսա բէյնը ճիւմհուրը Մ. Գարնօնին սրհհէթ ու աֆիյէթլէրի իչին պատէնուշ օրմըշ, վէ նութգը մէգքիւր՝ ալգրշարլա թէլագգը օլունմշ տրը։

—Պանդրմա-Գոնեա շրմէնարֆէր խաթթը սինտիգա հէյէթի՝ Գասապա խաթթընը պիրմիսպայէտ Գոնեայա թէմտիա իթմէք իչին պուքերրէ եէնիտէն իճրաի միզաքէրաթա պաշլամշը տրը։

—Սիրիթօ իմալինին հրմայէսի, վէ սաիր սրիթօլար իւզերինէ վազ օլընապիլէճէք բուսում հագդընտա իճրաի միզաքերէ էյլէմէք իւզրէ՝ Շուրաի Տէվլէթ ազասընտան Նուրեան Ցովհաննէս էֆ. հազրէթլէրինին թահթը ըիյասէթինտէ օլարագ ախիրէն Տէվլէթտէ պիր գօմիսիօն ինիգատ իթմիշ, վէ մէզքիւր իճթիմատա Ցոյունը Ումումիյէ մէճլիսը իտարէսի ըէիսի Մ. Գայէար տախի հազը պուլընմշ տրը։

—Բօսթա մուամէլաթընա միւթէալլիգ օլարագ վուգու պուլան պազը շիքայաթի իւզերինէ Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ նազրը Հասան Ալի էֆ. հազրէթլէրի պու պապտէ թահգիգաթը ամիգա իճրասընը էմր էյլէմիշ տիր։

Թահգիգաթը վագրա նէթիճէսինտէ, Տէրսաատէթտէն Լվրօքայա կէօնտէրիլէն մէքթուպլար հագդընտա մէսուլիյէթին՝ մէզքիւր մէքթուպլարը նագլ իտէն էճնէպի բօսթալարը մէմուրլարընա՝ մը, եօգսա Օսմանլը մէմուրլարընա՝ մը պիտ օլաճաղը անլաշըրլաճաղ տրը։

—Մէմլիքը Շահանէտէ իճրաի սէնասաթ իթմէքտէ օլան էպէլերին տէրէճէի մալիմաթ վէ մէհարէթլերի թէէմինը սրհհէթը ումումիյէ մէրթէպէսինտէ օրմասընը զը պու եիւզտէն էնվալ մահզուրաթ զուհուրա կէլմէքտէ օլտըզը՝ ումումմէքաթիպը ասքերիյէ նէզարէթինճէ նազարը տրդդաթա ալընարագ, էպէլեր իչին Մէքթէպը Թրպպիյէի Շահանէտտէ մունթազամ պիր տերսխանէ իլէ պիր տէ լօղուսա խասթախանէսի վիճուտտէ կէթիրիլմէսի թահթը գաբարա ալընմշ տրը։

—Ադտէմճէ եազտըրմըզ վէճհէլէ, թավկիլիք վէ էճաճընդգ թահսիլի իչին Մէքթէպը Թրպպիյէի Ասքերիյէյէ տէվամ իթմէքտէ օլան խարիճի թալէպէ՝ տիւն մէքթէպը Թրպպիյէի Միւլքիյէյէ կէօնտէրիլմիշլեր տիր։

—Իքինճի ֆրգաի Հիւմայուն ֆէսլի Զուաֆ ալայը էֆերասընտան Գալդանտէլէնի Խալիլ՝ մէզքիւր ալայ օնպաշըրարընտան Գարգանտէլէնի Սէլիմի՝ Մարթինի Թիւֆէնկիյի թէլեֆ վէ Մուսթաֆայը ճերհ էյլէմէսինտէն տօլայը, Միւլքիյէ ճէզա Գանունընամէսի մուճիպինճէ Սինօպտա միւէպպէտէն քիւրէյէ գօնուլմասը խուսուսընա իրատէի Սէնիյէ սուտուր իթմիշ տիր։

—Եավերանը Շահանէտէն միւլազիմը էվվէլ ֆեամիլ էֆ.նին պազը թէֆէվվիհաթ վէ ուլղունսըզ հարէքէտտա պուլընմասընտան տօլայը եավերիլիք սիլիսինտէն իվարճ օլընարագ 4 այ հապսըյլա պէրապէր ճէզասընդն խիթամընտա պէրաի իսթիխտամ 3ինճի (Շամ) օրտուլա իզամը խուսուսընա իրատէի Սէնիյէ սուտուր իթմիշ տիր։

—Բուսիա սէֆարէթի մասրահաթկիւդարը Մ. տը ժատօվսքի թարաֆընտան էվվէլքի ագշամ Պէօյիւքտէրէ սէֆարէթխանէսինտէ Ադէմանիա սէֆիրը սապրդը Մ. տը Բատօվիցէ իւրամէն պիր զիյաֆէթ քէշիտէ օլունմըշ իսէ տէ, Մ. Բատօվիկ՝ նամիզատընը հասէպլիյէ վագը օլան տավէթէ իճապէթի ատէմէյիպ, եալընըզ զէվճէսիյէ քէրիմէյէրի մէգքիւր զիյաֆէթտէ հազըր պուլընմըշլար տրը։

—Մարախիտատա Օսմանը պաշ չէհպէնտէրի Մավրօեէնի պէյ Ֆրանսա հիւքիմէթի թարաֆընտան Լէժիօն տ'Ոնէօր նիշանընդն Դրուա ռիւթպէսի իթա գըլընմշը տրը։

—Մէէզանէն Լօնտրայա կիթմիշ օլան Ինկիլթէրանդն Վան գօնսօլօսը տիւն Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր։

—Սթամպօլտա Լանկատա պիր Բում գըզը՝ չօգտան պէրու միւնասէպաթը մահրէմմանէտ պուլընտըդը Ալի Ռիզա էֆ. նամինտա պիր Իսլամլա էվվէլքի կիւն ֆիրար էյլէմիշ տիր։ Դըզընդն բէտէրիյլէ պէօյիւք հէմշիրէսի՝ իշէ ակեահ տէյլլեր խիշ իսէ տէ, վալիտէսի՝ զաթէն մէսէլէտէն խապէրտար օլուպ, հաթթա գըզընդն ֆիրարընը գօյայլամշը իմիշ։

ՐԷՍՄԻ

Ասաքիրը Շահանէ իլէ էհալի պէյինտէ զուհուր իտէճէք տավալարընդն Թալինը մէրճի վէ սուրէթը ռույէթի հազդընտա Շուրաի Տէվլէթ Թանզիմաթ տախրիրճիսի զէյնէլ ապիտին Ֆէյզիքը տավալարընը վիւքէյլաճա Թէզեիլ իտիլէն մազպաթա լէյտէլարդ մանզուրը ալի պույրըլարագ, պու մագուլէ տավալարա մուգատտէմա ճիհէթը ասքերիյէճէ պագըլմասը իրատ վէ ֆէրման պույրուլմըշ իսէ տէ, պու սուրէթի՝ բէք չօգ միշքիլաթը տախ օլմագտա իտուհինտէն, նամուսը ասքերիյէնին վըդայեսնէ իթինա իտիմէք ֆարթըյլա, պու եօլտաքի տավալարընդն հէր եէրտէ ճարի օլան ուսուլ վէճէնէ ակեսէ Ամիյէէ ռույէթ իտիմէսի՝ չէրէֆտարը օլան էմր ու ֆէրմանը Հիւմայունը ճէնապը Բատիշահի իգթիդան ալինսընէն օլարագ, թարաֆը վալի Սէրասքէրի իլէ Ամիյէ նէզարէթը ճէլիյէսինէ մալիմաթ վէրիլտիկի պէյանը ալինսէյլ, իգֆաի միգթէզասը՝ պաթէգքէրէի սամիյէ Տախիրիյէ նէզարէթը ճէլիյէսինէ էմր ու իզզար գըլընմըշ, վէ հիւքմը ճէլիյը իրատէի Սէնիյէի հազրէթը Թիւրքէթէբէնին՝ նէզարէթը միւշարէյէյտատա թամամինն վիլայաթ իլէ միւսթաղիլ միւթէսարրֆլարդա թէպլիղ ու իշար իտիմիշ տիր։

* *

Տէրսէսմը թէշքիլ պուլընան Հալգալը Զըրսաֆ մէքթէպինէ ալընաճագ թալէպէնին իմթիհանլարը իճրա օլունճաղը՝ պուտնան մուգատտէմ իլան իտիլէրէք միւրաճաաթ իտէնլերին իմթիհանլարը իճրա գըլընմըշ իսէ տէ, տահա թալէպէյէ լիւզում օլտըզը ճիհէթլէ, իքինճի իմթիհանա տախիլ օլմագ արզուսընտա պուլընանլար՝ նէհայէթ թէմուզը (յուլիս) 8ինէ միւտտարթ օլան չարշէնպի կիւնինէ գատար գապուլ օլունաճակլարընտան, արզու իտէնլերին վագթը մէզքիւրտէն էվվէլ Թիճարէթ վէ Նաֆիա նէզարէթի տախրէսինտէ Զըրսաֆի Պանգասը վէ Զըրսաֆի իտարէսի միւտիրիյէթը ումումիյէսինէ միւրաճաաթ իթմէլերի իլան օլընը։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Շուրաի Տէվլէթ ազալըզը՝ Խրտիվը էսպագ իսպ. տէվլ. Իսմայիլ բաչա հազրէթլէրինին թօրնու սատ. ճէմիլ բաչայա,

Իսկիլտար պիտայէթ մահքէմէսի միւտտաիի ումումիլիգ գալէմի պաշ քիթապէթիյլէ միւտտաիի ումումի մուաֆինլիկի՝ Տէրսաատէթ պիտայէթ մահքէմէսի պերինճի ճէզա տարիխսի զապթ քէթիէպէսինտէն Շէքիպ պէյէ թէվճիհ պույրըլմշ տրը։

* *

Պէյօղլու միւթէսարրֆլըզը բօլիս սէր զօմիսէրի Հասան էֆ.յէ՝ Թախլիբ ճոն խուսուսընտա քի մէսաֆինի միւքեաֆաթէն Թախլիսիյէ (ճան Դուրթարան) միւտաթաաը իհտան պույրըլմշ տրը։

ԹԻՏԱՊԻՐԸ ՍՐՀՀԻՕՒ

Տախիլիյէ նազրրը Բիֆաթ բաչա հազրէթլէրի՝ տիւն տախի Գասրքէօյ ճիհէթինին ումուրը թանզիմիյէսինի նազարը թէֆթիշէն խրտար պույուրմշ տրը։

Բաչալի մուշարէյէյ՝ պու կիւն տախի Իսկիլտար ումուրը թանզիմիյէսինի թէպգիգ ու թէֆթիշէ կիթմիշ տիր։

* *

Տէրսաատէթ մահալլէյէրինտէ իճրասը իգթիդա իտէն թանզիֆաթն սուրէթը իճրաբարյա բիս գօգուլարը ալէֆ խիճի պազը էճզանն սուրէթը խթիմալինէ տարը Շէէր Իսմանէթինճէ թէրթիպ օլընան թէնպիհնամէնին քանֆի մրզտարտա նիսսէյէրի՝ պու քերրէ մահալլէ իմամ վէ մուխթարարընա թէվզի խիրմիշ, վէ մէզքիւր թէնպիհնամէ ահքամընա հէր թարաֆնա թէմամիյա բիրյէթ օլընմասը իհթիար զըլընմշ տրը։

* *

Շէէր Էմանէթ՝ էսպապը թէհֆիզզիյէյէ պիտ օլմագ իւզրէ բէ-վէրէզ-բէրէր ալէթինտէն 7 ատէտինին 15 կիւնէ գատար Տէրսաատէթտէ թէպլիմ օլընմագ իւզրէ պիր Ֆրանսըզ թիճարէթ էվի իլէ էվվէլքի կիւն ագար մուգավէյէ էյլէմիշ տիր։

ԳՕԼԷՐԱ

Պու կիւնքի բօսթա իլէ կէլէն Թիֆլիս կազէթարընդն գօլերա հագդընտա կէօրիւլէն պազը մալիմաթ պէր վէճհը ահի նագլ օլընը։ Շէօյլէ քի,

Գօլերա՝ Պագուտա էն զիյատէ էսնաֆ էհալի միյանընտա քիւլլիյէթլի վէճիյաթը մուճիպ օրմագտա օլտըզը կիպի, Պագուտան եալընըզ շրմէնարֆէրլէ տէյիլ, ալենիզ թարիգիյլէ, պիճեք վէ էօքիւզ արապարընդա, պէկիր վէ մէրքէպ իլէ վէ հաթթա եայա պիլէ հէր քէս ֆիրար իթմէքտէ օլուպ, յունիս 6ատն 14է գատար ֆիրար խէնլերին մըդտարը նումիրօսը 60000է պալիզ օլարընընան, շէհրը մէզքիւր դայէթլէ թէնհալաշմիշ վէ պիր չօգ տիւքքեան վէ մաղազա վէ եիւլերճէ ֆապրիգա վէ կաղ գուլլարը գարանմշ տրը։ Ֆիրար իսէնլերին էքսերիսի ամէլէ թագդմը օլուպ, եալընըզ էմնաֆ վէ տիւքքանճը թագդմը գարմագտա վէ պունընար տա սու եէրինէ հէման տայմա սրճաղ չայ իչմէքտէ տիրլեր։

Պագուտան դաչանլար՝ Շամախ, Ղասար, Տէրբէնտ, Լէնքորան, Սալեան, Դարապաղ, Թիֆլիս վէ տահա սահր ճիվար մահալլերէ իլթիճա իթմէքտէ տիրլեր։

Պու սրրատտա Պագուտա հէր քէս պիրպիրինէ խօշ կէչինիպ տարկընլար պարըշմագտա վէ վասիյէթնամէլեր եաբմագտա տըրլար։

* *

Աժտէրխանտա էհալի սու եէրինէ մէճճանէն չայ իչմէք իչին հիւքիմէթ թարաֆընտան չիմտիրիք 12 չայճը տիւքքեանը քիչատ խիրմիշ օլտըզը կիպի, Թիֆլիսին գարապալըգ օլան սէմթլերինտէ տախի ֆուգարա էհալի պէտիհավա չայ իչմէք իւզրէ մահալը մախսուսար թախսիսի՝ պէյէտիյէճէ թէսավվուր օլընը յօր իմիշ։

* *

Ռէսմէն իլան օլընտըզընա կէօրէ, յունիս 17ատ Թիֆլիսատ իքի գատրն՝ գօլերա օլտըզը չիւպհէ օլընան ալէամէթլերդէ խասթարանարագ խասթախանէյէ կէօթիւրիմիշ վէ իքիսի տէ էրթէսի կիւնիւ էօրմիշ տիր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

Այէմանիանդն Ֆրանգֆորթ չէհրինտէ Պանգ Մօրիս վէ Սթիէպլ վէ մախսուս մի թարաֆլարընտան Ցոյունը Ումումիյէի Օսմանիյէ մէճլիսը խարէսի ալէյհինէ իգամէ օրընան տավանդն բուլէթինէ՝ կէչէն ճումա կիւնիւ չէհրը մէզքիւր հուզուզ մահֆէմէսինտէ պայանմշ տրը։

Մալիւմ օլտըզը վէճհէյ, միւտտաիլէր՝ Բումէլի շրմէնարֆէր թանվիրարընդն մուգատտէմ գուրա քէչիտէսինտէ գազանըլմշ օլան իքրամիյէնին պէտէլինտէն 100տէ 83ինին թէէտիյէսինի թալէպ իտէյօրլար։ Միւտտաիալէյէրէր իսէ՝ ադէմէմ տավատան վագ կէչիրմիշ օլմագլա, եէնիտէն տավայա մահալ գամատրդընը պիպէյան, էսասը մէսէլէ հազդընտա իթիրազ իթմէք, վէ մէսէլէնին՝ մահֆէմէնին վազիֆէսի խարճինտէ օլտուզընը իտտաա էյլէմէքտէ օլմագլա, մահքէմէ էվվէլա բէտտը տավա մէսէլէսի հազդընտա թէտգիգաթ իճրա իթմէյէ գարար վէրմիշ օլուպ, գարիպլէն օլապպէտքի գարարընը թէպլիղ իտէճէք տիր։

Պու սէնէ թիֆլիսին պիրինճի ժիմնազ մէքթէպինտէ 41 շակիրտան իբմալը թահսիլ իտէրէք, պունլարտան 17սի էրմէնի, 10ը Ազէման, 2սի Լէհ, 1ի Ֆրանսըզ վէ 1ի եահուտի իմիշ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բամբրիգ Ամեն. Ց. Խորէն Սրբազան հազրէթլէրի պիր միւտտէթտէն պէրու նամիզատընդ սէպէպիյլէ Մագրիբէօյտէ խանէսինտէ գարմագտա օլտուզը, հայտէ պու քերրէ թէմամըյլա քէսպը սրհհէթ ու աֆիյէթի իտէրէք տիւն Բամբրիգխանէյէ էնմիշ վէ ումուրը ճարիյէ իլէ մէշղուլ օրմուշ տրը։

——

Կրօն. ժողով՝ պու սէնէ բայիրամընդն մէքթէպինը միլլիյէսի իմթիհանը սէնէվիսինտէ գազանդիրմշ գուրա քէչիտէսինտէ գազանդրմշ օլան իքրամիյէնին պէտէլինտէն 100տէ 83ինին թէէտիյէսինի թալէպ իտէյօրլար։ Միւտտաիալէյէրէր իսէ՝ ադէմէմ տավատան վագ կէչիրմիշ օլմագլա, եէնիտէն տավայա մահալ գարմատրդընը պիպէյան, էսասը մէսէլէ հազդընտա իթիրազ իթմէք, վէ մէսէլէնին՝ մահֆէմէնին վազիֆէսի խարճինտէ օլտուզընը իտտաա էյլէմէքտէ օլմագլա, մահքէմէ էվվէլա բէտտը տավա մէսէլէսի հազդընտա թէտգիգաթ իճրա իթմէյէ գարար վէրմիշ օլուպ, գարիպլէն օլապպէտքի գարարընը թէպլիղ իտէճէք տիր։

Պու սէնէ թիֆլիսին պիրինճի ժիմնազ մէքթէպինտէ 41 շակիրտան իբմալը թահսիլ իտէրէք, պունլարտան 17սի էրմէնի, 10ը Ազէման, 2սի Լէհ, 1ի Ֆրանսըզ վէ 1ի եահուտի իմիշ։

Լուսկիւտար Սէլամսըզ, Իճատիյէ վէ Գուզկունճուգա Խանճեան Արժ. Տ. Գաբրիել քահանայ կիտէճէքլէր տիր։

Մուշ էրմէնի Գաթօլիք մէրխասալրընա խիթիխապ օլընմըշ օլան Ջեռոյեան Հ. Ներսէս վարդապետ՝ պու սապահ վիրուտա խուէն լոյտ գումրանեասը վաքորլյա չէհրիմիզէ մուվասէլէթ իթմիշ օրմաղլա, պիր չօգ Մուշլրյար թարաֆընտան իսթիգպալ օլընարագ արապալարլրլէ Պէյօղլունտա Սագըզ-Աղաճընտա վագը Մխիթարեան մէքթէպինէ կէօթիւրիմիշ տիր։

Սամաթիա Սահակեան վէ Վարդուհեան երքէք վէ գըզ մէքթէպլերինին իմթիհանը սէնէվիսինէ յուլիսին ճնեը կէլէճէք բաղար երթէսի կիւնիւ միւպաշերթէ օլունըպ, 18ինճի ճումա երթէսի կիւնինէ գատար տէվամ իտէճէկի՝ Հոգաբարձութիւն թարաֆընտան իլան օլընը։

Թէզալիք կէտիկ Բաչա վէ Գումգապու տիշարընը երքէք վէ գըզ մէքթէպլերինին իմթիհանը սէնէվիսինէ կէլէճէք բաղար երթէսի կիւնիւ պայանը, յուլիսին 11ինճի կիւնիւ իսիթամ պուլաճաղը՝ մահալլի թաղ. Խորհուրդլարը թարաֆընտան իլան օլընը։

ԱԶԴ

Բարեյիշատակ Ցովսէփ Իզմիրեանցի կտակին տրամադրութեան համաձայն՝ Սահակ-Մեսրոպեան գրական մրցանակաբաշխութեան համար յաւուր տօնի Սրբոց Թարգմանչացն Սահակայ եւ Մեսրոպայ։

Հետեւապէս՝ այս ...ին հեղինակը ուրանպէտք որ զպրութեան եւ պատմութեան վերաբերեալ ո եւ է երկասիրութեամբ կը փափաքին մասնակցիլ սոյն մրցանակաբաշխութեան, կը հրաւիրուին մինչեւ յառաջիկայ տարւոյ յունվարի սկիզբն յուղարկել առ Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայրն ի Կ. Պոլիս իրենց աշխատասիրութիւններն։

Տպագրեալ երկասիրութիւնք երեք օրինակ պէտք է յուղարկուին, իսկ ձեռագիրք մի օրինակ որք եւ չեն տրուիր։

29 յունիս 1892

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Լօնտրա 15 յուլիս

Իսթիխապաթը նէթայճը մալիմէսի պէրվէճը ահի տիր.

243 մուհաֆազաքարան, 44 իւնիօնիսթ, 235 Կլատսթօն թարաֆտարը, 7 բարնէլիսթ, 51 անթիլարնէլիսթ.

Մուհաֆազաքարան 15, իւնիօնիսթլեր 7 վէ Կլատսթօն թարաֆտարանը 70 մէպուսլրդ մագամը գազանմշլար տրը։

Լօնտրա 14 յուլիս

Միալօթիանտա Մ. Կլատսթօն՝ իւնիօնիսթ նամզէտինտէ վէրիլէն 5155 բէյէ գարշը 5845 իլէ մէպուս իսթիխապ օլընմշ տրը։ 1885 իսթիխապաթընա գրյասէն Մ. Կլատսթօնդն էքսէրիյէթի 3948 բէյ էքսիլմիշ տիր։

Բարիզ 14 յուլիս

Եէնի պարիյէ նազրը Մ. Գիւրսօ՝ Տանօմէյտ Պէնէն քէօրֆէզինտէ գուվվէի պէրրիյէ վէ պարիյէ գօմանտասընը տէրէօստէ իթմէսինի մրալայ Տօտտա էմր իթմիշ տիր։

Մէճլիսը մէպուսան՝ Օբէրա Գօմիք թէաթրօսընդն եէնիտէն ինչասը լայիհասընը գապուլ իթմիշ տիր։

Մէճլիսը Այան՝ վէրկիլէրէ վէ կապարընդն չիմտիքի կէօմրիւք յուսումընդն դեկտ. 31է գատար ալաշ ու իսթիֆասընա վէ Զիգակօ սէրկիի ումումիսինին թախսիսաթնա վէճարիզատ թրամվայլար իչին 200 միլեօնլրդ պիր իսթիգրազ ագտը միւասատէսինէ տահր օլան լայիհասընը գապուլ իթմիշ տիր։

Բէթէլսպուրկ 14 յուլիս

Զըրսաֆ նէզարէթինէ վարիս օլան խապէրլէրէ կէօրէ, Ռուսիանդն Եվրօբա դրթասընտաքի չավտար մահասուլը պուսէնէ օրթա հալտէ օլաճագ, վէ պուղտայ մահասուլը օրթա հալտէն ասան պիր տէրէճէտէ պուլընաճագ, վէ լաքին Գավգասիատա պուղտայ մահասուլը բէք պէրէքէթլի օլուպ աշրը գաբայաճագ տրը։ Իլք պահարտա պուղտայ մահասուլը պէրէքէթլի օլաճագ վէ տիկէր զախիրէլէր օրթա հալտէն ասան պուլընաճագ տրը։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՑԼ ՎԷ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ

Ցէէրմոտէ նամ Իթալիա կազէթասընն պէյանընա կէօրէ, Իթալիա գրալընն ինկիլթէրրայա միւթէսավվէր օրան սէյահաթը՝ դայրը մուայէն պիր միւտաէթ իչուն թէէիր օլընմըշ տըր։ Մէդգիւր կազէթանըն զանընա կէօրէ, իչպու գարար՝ ախիրէն Բօցտանտա ինժաղիա վէ Ազէմանիա հիւքիւմտարլարը պէյնինտէ վուգու պուլան միւլագաթ էանասընտա վէրտէն չարարլարը հիչ պիրինէ ինկիլթէրրանըն բուի մուվաֆագաթ կէստէրմէմէսինտէն նէչէթ իթմիշ իմիշ։

Իթալիա տէվլէթի նէզտինտէ Ավսթրիա սէֆիրի օրուպ ախիրէն սուրէթը մահսուսէտ Իթալիա գրալրնրն հուզուրընա գալուպ օրունմուշ օրան Մ. տը Պրիւքին հախ օրտըզը պիր մէմուրիյէթը մահրէմանէնին տախի պու մատտէյ թէալիւգի վար իմիշ։

Նէրոյէ Ալէքսանտր Զայրոնի կազէթասընն նէչը Իթալիկի բէսմի պիր ֆըգրատա, բրէնս Պիզմարգ իլէ հէյէթը հիւքիւմէթ աղասը պէյնինտէ էէնիտէն զուհուրա կէլէն գալէմ միւնազասը իւզերինէ Ազէմանիա իմբէրաթօրընն Շըմալ մէմալիքինէ վուգու պուլան սէյահաթընը գըսսայա պաղլամայա գարար վէրտիկինէ տախր Բէշ Բէր Լօր կազէթասընն վէրտիկի հավատիս թէզդիպ օլընարագ, իմբէրաթօրը միւշարէլէյհին էվվէլճէ գարարկիր օրան թարիխտէ, եանի յուլիս նիհայէթինտէ Ազէմանիայա ավտէթ իտէճէյի պէյան օլընմըշ տըր։

* *

Պաղը Ազէման կազէթալարընընն պէյանընա կէօրէ, Ազէմանիա էրքանը հիւքիւմէթի արէյհինտէ բրէնս Պիզմարգ թարաֆընտան միւթէմատիէն վուգու պուլան թէարրուզաթ՝ բրէնսը միւշարէլէյհին իպգաի նամը իչուն պաղը էսէրլեր վիճուտ կէթիրմէք իսթէյէն տօսթլարընընն սայ ու զայրէթինի գրումայա պաշլամըշ տըր։

Տիւրան նամ մահարտ պաղը զէնկէն ֆաղրիգաթօրլար՝ բրէնս Պիզմարգ իչուն շէհրը մէդգիւր մէյանընա պիր ֆէյգսի բէյգ ըմէմէք մազսէտիյէ իսան էշ ճէմինէ պաշլամըշ օյտրգյարը Հաչաէ, Մուսաիլէյհիմ՝ չու ոն կիւնէրտէ իշպու թասավվուրլարընընն վագ կէշմիշ օրարդլարընընն, չիմտիյէ գատար ճէմ ըլնան մէպպաղ՝ շէհրը մէդգիւր ճիվարընտա քեռին օրուպ տօրուտան տուշարը իսապ օրան Մօրչէնիին դատապար էհալիսինէ իսանէ խուլճէճէք իմիշ։

Նաբօլիտէն իշար օլընտրընա կէօրէ, Իթալիա բէիսը վիւքէլսը էսպագ Մ. Գրիսբինին կէօղէրինէ բէրտէ էնմիշ օրուպ, խուսուսիյէ աղ կէօղու հիշ կէօրմէմէքտէ իմիշ։ Ամթալպա՝ մէդգիւր բէրտէնին ալընմասը իչուն ոն պահարտա իճրաի ամէլիյաթ օլընապիլէճէյինի զանն իսէյօրար։

Պերլին պէյէտիյէ ըէխի Մ. Զէյ՝ պաշ վէքիլ ժէնէրալ Գարրիվինին տավէթի իւզերինէ միւշարէլէյհին նէզտինէ ազիմէթ իսիւպ, Պերլինտէ բիր յատ իտիլէճէք սերկիի ուսմուի մէսարիֆաթը իչուն պէյէտիյէ թարաֆընտան 10 միլիոն մարգ թախսիս գըզընտըզընը պէյան իթմիշ տիր։ Ժէնէրալ Գարրիվի՝ իշպու թէպլիղաթը քէմալը էհէմմիյէթլի թէլգագը էյլէմիշ տիր։ Լոնան միւլագաթտա սերկիի ուսմինին թէէսիս օլընճաղը մէվզրտան տախի պահս օլընմըշ տըր։

Պերլինտէն իշար օլընտըզընա կէօրէ, սատը օլան էմրը ալի մուճիպինճէ Ազէմանիա ասաքիրի՝ ոն պահար մանօվրալարընան էվվէլ սագալարընը թրաշ իթմէյիպ, չիմտիտէն սագալ պըրագմայա պաշլայանգալար տըր։ Մէդգիւր մանօվրալար էանասընտա ասքերլերին սագալարը պիր սիյագտա օրմասը արզու օլընը յօր։ Մանօվրալարտան սօնրա սագալարը կիւզել վէ եագըշըգը օլանլար միւսթէսնա օլարագ, տիկեր ասաքի՝ սագալարընը թըրաշ իթմէքտէ սէրպէսթ օլաճագլար տըր։

Ըէսմի սթաթիսթիգլերտէն անլաշըլտըզընա կէօրէ, պու սէնէ Իթալիանընն կէօմրիւք հասըլաթը՝ կէչէն սէնէ հասըլաթընտան 10 միլիոն ֆր. նօգսան օրմըշ տըր։

Կուբա նամ Բարիզ կազէթասընընն Մանպրիզօնտա պուլընան մուսպերինին պէյանաթընա լինանըմագ լազըմ կէլիր իսէ, էվվէլքի կիւն խտամ իտիլտիկի թէլէկրաֆյա ինսարը օրընան ճանիի մէչհուր Բավաշօ՝ խտամ օրընմամըշ տըր։ Մուսպերը մումսիլէյհին գավլինճէ, Բավաշօ՝ հապսխանէ բահիպինի պօզարագ, անըն էլալսէսինի կէյիպ ֆիրարա մուվաֆֆագ օրմըշ իմիշ։ Իշպու մատտէի ֆիրարը կիզլէմէք վէ հիւքմը խտամը եէրինէ վարարը-մագ իչուն ոն խտանա հիւքմ օրասան պիր շանս Մոնպրիզոնա կէօթիրիլէճէք վէ Բավաշօյնն եէրինէ խտամ օրընճաղ խտի։

Իշպու հիքեայէ՝ կուբա մուսպերինին խայալանէտինտէ կիւզելճէ վիճուտ պուրմըշ իսէ տէ, տօզրու օյտրզրընա տտխի շիպահէ իտիլեպիլէճէ յինտէն, մէդգիւր հավատիս ինանմագ իչուն ըէսմի պիր խաբերէ պէքլէմէք լազըմ տըր։

Բարիզին պիճիւմէ զարիֆ գատիկարը՝ Տիաֆան իլէ Սարա Պէրնար բուտարարը վէ Բարֆիւմբրի Տիաֆան մագազասընն սարը էմ. Թասի մէշհուրէտինի խթիմալ խաբլէր։ (Իլան սահիֆէսինէ միւրաճաաթ օրընա։)

ՄՈՒՏԱՆԵԱ—ՊՐՈՒՍԱ

ՇԸՄԻՆՏԸՖԷՐ ԽԱԹԹԻ

Կէչէն բազար սապահրսը Պրուսատան հարէքէթ իտէն շըմինտըֆէր գաթարը-նըն լօգօմթիֆ մաքինասընտա վուգուա կէլէն սագաթլըգ հագգընտա Պրուսատան աթխէքի թաֆսիլաթ վէրիլիյօր։

Կէչէն բազար կիւնիւ Պրուսատան սաաթ 2 պուչուգտա հարէքէթ իթմէսի մուդարրէր օրան շըմինտըֆէր գաթարընընն մաքինասընտա քի սուխար՝ պիրտէն պիրէ պօշանարագ, հարէքէթ իշարէթի վէրիտիկի գէտման, մաքինա եէրինտէն գըմըլտանամայըլ, մէմուրլարը եէթիչէրէք պէն գահմէթլէ անճագ եարըմ սաաթտա գաղանա պուլար ճէմ իտէպիմիշ, վէ մաքինա տախի եօլա չըդապիրմիշ տիր։

Նէ չարէ քի, գաթար՝ Ա.ճէմէր մէվզրինէ կէլտիքտէ, մաքինա եիմէնէ պիր արալըգ իկէրի կիթմէքտէն գաթիէն իմթինա իթմէքտէ իտի։ Մէդգիւր գաթարա բաքիպ օրմուշ օրան 47 գատար եօճու՝ քէմալը խէվֆ ու տէհլիթլի վակօնարտան էնէրէք մաքինայա իսլիմ կէլինճէյէ գատար կիւնէշ ալթընտա գալմամագ իչուն ճիվարտա պուլընան աղաճլարըն կէօլկէսինէ իլթիճա իթմիշլեր տիր։

Ցէմիրեօլ գաթարը պու վէճէյէ եօլ օրթասընտա գալտըզը էսնասէ Մուտանեատա տիկեր պիր վագաաի զարիպէ զուհուրա կէլմիշ տիր։

Շէօյլէ քի, շըմինտըֆէրէ էճիլիյէթ իտէմէյիպ արապալար վասրթասըլյա սաաթ 3է չէրեեգ գալարագ հարէքէթ էյլէմիշ օրան 140 եօճու՝ սաաթ 4 պուչուգտա Մուտանեայա միւվասէլէթ իթմիշլեր վէ իսկէլէտտ տուրմագտա օրան իտարէի Մախսուսէ վաբօրընա բաքիպ օրմըշլար իսէ տէ, շըմինտըֆէր իտարէսիյէ իտարէի Մախսուսէ միյանընտա քի մուգավէլէնամէնին ահեամընա թէվֆիֆէգէն գաթար կէլինճէյէ գատար վաբօրընն հարէքէթ իտէմէյէճէկինի՝ վաբօր գարտանը իլէ իտարէի Մախսուսէ ատճէնթէսի պէյան, վէ ֆագաթ ըմթամպօրան թէլէկրաֆյա թարիմաթ թաէպ իտիլէճէյինի եօճուլարա թէֆհիմ էյլէմիշլեր իսէ տէ, սաաթ 8 պուչուգա վարմըշ վէ հէնուզ ճէվապ վիրուա իթմէմիշ օրասընընտա, վաբօրը ըշընտէ պուլընան եօճուլարրա 300 ռէս գօյուսընն տիւյար օրտուգլարը ըահաթսըզլըգընն թարիֆինէ հաճէթ եօգ տըր։

Պու էսնասէ Սթամպօլտան իտարէի Մախսուսէնին Պէնլէ վաբօրը Մուտանեայա կէլէրէք 200 գատար եօճու. կէթիրմիշ տիր քի, պունարընն 160 նէֆէրի՝ տօզրուտան տօզրույա Սթամպօլտան Պրուսայա գատար պիլէթ արմըշլար վէ ֆագաթ շըմինտըֆէր գաթարընընն հէնուզ վիրուտ իթմէտիկինի կէօրէրէք քէնտիլէրինի շըմինտըֆէրէ էմին-յէթ իտէմէյէճէկլէրինտէն պահարա, թէէսիյէ եիմէրիլ օրասընընտա պահարա, պունարընն չիքեայէթինէ տախի էհէմմիյէթի վէրէն օրմամըշ տըր։

Սթամպօլա կիթմէք էմէլիյէ ապրապա իլէ Պրուսատան Մուտանեայա ինէն, վէ Պրուսայա կիթմէք էմէլիյէ Ցէրսասատէթտէն Մուտանեայա կէլէն 300ի միթճավուզ եօճուլը Մուտանեատա պըրագալըմ տա, եօլտա գալմըշ օրան գաթարա նագը քէլամ իտէլիմ։

Մուտանեատա հաղբրանըպ եօլա չըգարըլան լօգօմթիֆ՝ գաթարը պաղլայարագ եօլա չըգմըշ իսէ տէ, կէչիտա Նամ մահարտ լօգօմթիֆ՝ եէնէ ինատա իտէրէք իլէրի կիթմէքտէն իմթինա էյլէմիշ, վէ կիւճ հալ իլէ լօգօմթիֆէ եէնէ պուլար հասըլ իթմէրիլէրէք գաթար եօլունա տէվամ իտէպիմիշ, վէ անճագ կիւնէշ պաթարը վագթ Մուտանեա իսկէլէսինէ միւվասէլէթ էյլէյէպիմիշ տիր։

Նամարլ Պրուսատան կէլէն եօլճուլար՝ կիւնէշ պաթարգտան սօնրա Մուտանեատան վաբօրա հարէքէթ իտէրէք, Գումգաբու աչըզլարընտա տէմիր աթըպ տուրմըշլար վէ անճագ էրթէսի կիւնիւ, եանի թամմ 24 սաաթտան սօնրա սալիմէն Սթամպօլա չըգապիրմիշլեր տիր։

Պրուսայա կիթմէք իւզրէ Սթամպօլտան կէլէն եօճուլար տախի քէնտիլէրինի Պրուսայա կէօթիրէճէք պիր շըմինտըֆէր գաթարը մէվճուտ պուլընմատըզընտան, պաղըսը շըմինտըֆէր վակօնարընտա վէ պաղրսը օթել վէ խանարտա պէյթուԹէթ իթմէյէ մէճբուր օրմըշլար տըր։

Կէճէլէյին օրատա գարմըշ օրան եօճուլարրն եէրլէշտիրիլմէսի իչուն Մուտանեա գայմագամը իզզ. Հասան Ֆէհմի էֆ.նին իպրագ էյլէմիշ օյտուզը դայրէթ՝ լիսանը չիքարանա եատ իտիլիյօր։

Բազար երթէսի սապահրսը Պրուսայա կիթմէք իւզրէ Մուտանեատան հարէքէթ իտէն գաթարընն նէ սուրէթլէ գաթը մէսաֆէ իտէպիտիկնէ տախր հէնուզ մալիմաթ պրընմամըշ տըր։

* *

Պու պապատ պրընան արէկէր խաֆիպաթա կէօրէ, կէչէն բազար կիւնիւ Պրուսատան Մուտանեայա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէն գաթար՝ Ա.ճէմէր սթասիոնընտա լօգօմթիֆէրին գուլլանըլմամագ տէրէճէյէրինէ կէմէյերի հասէպլյէ պօզուլարագ, պէրաի թապրիս կէօնաէրիլէն պիր լօգօմթիֆի տախի պօզուլանատան տահա զլյատէ էսկի պուլընմամագա, մահալը մագսուտա միւվասէլէթ իտէմէզտէն պօզուլմըշ, վէ գաթար՝ 5 սաաթ գատար թէվագգուֆտան սօնրա Մուտանեայա վասրլ օրմըշ տըր։

Լօգօմթիֆին պօզուլմասը իւգէրինէ, պիր սաաթտա Մուտանեայա միւվասէլէթ իտէճէկինէ էմին օրան էհալի՝ թապրի հավայիճը գարուրիյէտէն սու վէ եէյճէճ ալամամըշ օրմարըյրա, եօլտա ճիհէթը միւքիրյէտէն պուլընանլար՝ գուշագլարըյրա, վէ ճիհէթը ասքերիյէտէն օլանլար՝ գայըշլարրա գույուլարտան սու չէքմէք սուրէթիյլէ թէէքինը հարարէթ իտէպիմիշլեր տիր։

Արապալարրա էվվէլճէ Մուտանեայա միւվասէլէթ իտէնլեր՝ բարարրընն իտարէի Մախսուսէյէ նասիպ օրմասը ֆիքրինէ պէնճէ մէվճուտ վէ տահա եվվել Ցէրսասատէթէ միւվասէլէթի չիպահէի օրան եունան վաբօրընա պինմէյէրէք գաթարրն վաբօրը մախսուսընա պինմիշլեր, վէ գաթարընն պօզուլմասը հասէպլյէ կիւնտիւզ սաաթ 11ինէ գատար պէքլէմիշլեր, վէ կէճէ սաաթ 4 բատտէլերինտէ Ամբրգաբու էօնլերինէ կէլերէք, կէճէ Ցէրսասատէթ լիմանընա տուխուլ մէմնու օրմաղա սապահա գատար պէքլէմիշլերտիր։

Մուտանեա խաթթընն թօբու թօբու 3 լօգօմթիֆ վէ 4 արապասը օլուպ, պիր լօգօմթիֆի՝ զաթէն իհթիյաճէն սագը պուլընմըշ, վէ տիկեր լօգօմթիֆլերին պէրվէճէնը պալէա պօզուլմասը ճիհէթլէ չութէէխիրաթա օղրանըմըշ տըր։

Մուտանեա խաթթը՝ զաթէն 2-3 սաաթլըգ պիր մէսաֆէտէն իպարէթ օրմաղա, արապալար քէմաֆիսասալըգ ամէտշիւտ իթմէքտէ օլուպ, գաթարընն՝ պունարընն ըէգամ պէթթինէ ուղրամմասը լազըմէտէն ինէն, պու եօլտաքի ինթիգամըզըգա տօզրուսը թէէսսիֆտէն դայրը պիր շէյ տէյմէմիշ։

ՀԷԳ ՎԱՐԺԱՊԵՏԸ

Վերջին անգամն էր տեսայ զինքը։ Իր հիւծած մարմնովն եւ մոլորուն աչուքներով կարծես հայոյանք մէր Ղալաթիոյ անվերջ ժխորին եւ եռացող ոգեորութեան մէջ։ ո՛հ, ո՛րքան կերպարանափոխութիւն, զաւառացի այն ուժեղ, կորովի երիտասարդը՝ հիմա կըմախքի մը, փտած մաշած մնքնայի մը փոխուած էր։ գիս տեսնելուն պէս վազեց եկաւ զողզողալով բռնեց ձեռքիս ու սկսաւ արտասուել, ես ալ լացի տարօրինակ յուզման եւ հոգեկան տպաւորութեան մը տակ. խեղճ տղա՛յ, շրթերը հազիւ հաղ կը բացուէին, խոպոպ, թոյլ ձայն մը այն ինչ կը բաժնուէր իրմէ եւ չոր, ցամաք հաղը կը ըզգուէր պիրտը, այն պիրտը փափիկ, դիւրազգած, կարմիր թաւշէ պիրտը որ, աւա՛ղ, հալիր ու հատեր էր։

Ամէն ինչ գուշակեր էի. եւ ինքն ալ որ պահ մը առաջ միամիտ կերպով անհարեւն ճիգեր կընէր, հիւանդութիւնը ինձմէ պահել կուզէր, չեմ գիտեր ի՞նչ իսլական հանոյքով մէր այն երբ ըսաթ՝ այլեւս կեանքիս արեւն մարը մտնելու վրայ է, պիտի մեռնիմ կեանքի էն լաւագոյն օրերուն մէջ, բանաստեղծական հրապուրիչ մահ մէ, բայց անձկագին կը տենչամ, կուզամ որ վերջին շունչս ծնողավայրիս մէջ մարի, գեթ անգամ մը ալ տեսնեմ Եփրատը, իմ սիրական դաշտերն ու ձորերը, այն նուիրական հողը թո՛ղ վես իր մէջ ամփոփէ եւ դիակս առնէ իր կարօտը։ Բոլոր հոգւովս կատեմ այս արեգը որ հոգիս խամրեց, կատեմ այս մարդութիւնը որ կեանքս խլեց, եւ կերթամ յուսահատ մարկանս ծունգերուն վրայ հրաժեշտի վերջին ողջոյնս տալ։ Մրցունքը կը լցուէր իր աչաց մէջ եւ նայուածքն այնքան խռովիչ էր, այնքանի որ թափանցեց, սարսռուռով համակեց հոգիս, խաւատեց, խաւարեց սիրտս ալ զոր չեմ գիտեր ինչպէս կրցայ զսպէ՛ր զի պայթելու չափ կուռէր լանջացս ետեւ . . . ։

* *

Բաղդի լքուած զաւակն էր Գեղամ, ծնած օրն իսկ հայրն մեռած եւ այրի մայրին աչքի լոյս թափելով, կար կարելով մեծցուցած էր զինքը։ Դեռ պատանի՝ մեծ ազուկ հանած էր իրենց գիւղին մէջ, ամէնքն ալ կըսէին թէ՝ Գեղամ գրող կարդացող, մեծ մարդ մը, գիտնա՛կան պիտի ըլլար եւ տեղի ունեցած գուշակութիւններն ալ պակաս չէին, բայց եւ այնպէս չատեր ալ տեսնելով նորահաս պատանւոյն տարապայման մտաւոր աշխատութիւններն՝ վճռաբարեցած էին թէ՝ օր մը անօթի պիտի մեռնի, վանդի քաշկապէս համոզուած էին որ գրող-կարդացողներն անկուտի կըլլան ընդհանրապէս։

Գեղամ այս ամէնը լսելով, չէր ուզած եռ կենալ իր խորհուրդներն, կոչում մ'ունէր, բանի մը կը ցանկար եւ պէտք էր որ զայն կատարուած տեսնէր, հարկնի տունէն խոյս տալով Պոլիս եկած էր եւ հոն բարձրագոյն կրթարանի մը մէջ խնամեալ կրթութիւն մ'ստացած։ հոմերական կիսմայի մը ներքեւ ճանչցայ զայն, դաստիարակ էր, այլ ստեղծուած այդ պաշտօնին համար։ չէր նմանիր -դարբին դաստիարակներու-խանգով ու եռանդով, հրաշքներով յաջողած էր Օսմաներէն, Արաբերէն ու Պարսկերէն լեզուները կատարելապէս ունիլ։ լեզուագիտութեան հետ բանաստեղծութեան ալ անընտել չէր, արտի բանաստեղծութեան եւ հոգւոյն փիլիսոփայութեան վրայ կը ճառէր մեզ Օսմաներէն անոյշ լեզուով մը որ իրեն յատուկ էր։

Իր հացէն ու հագուստէն խնայելովվ ստացած թղթակներէն մաս մ'ալ աւելցնելով, հարենիք կը խրկէր իր մօրը. տարի մ'ալ, տարի մը եւս, մայրիկս ալ պիտի փախադրեմ եւ հայրենակիցներս պիտի տեսնեն որ Գեղամը մարդ է եղեր կրսէր ինձ օր մը. Թշուա՛ռ վարժապետ, որքան յուսախաբութիւն։ Իր ծրագրերն, յոյսերն ի դերեւ ելան, իր ծիրանեգոյն մտածմանց մէջ կապարի պէս ծանր բան մը կիջնէր սրտին վրայ, թոյնի մէջ թաթխուած պաշտօնական թուղթ մը վարժարանաց դռները կը փակէր իրեն համար, վանդի ազգային կարգ մը խնդիրներու մէջ խղճի ձայնին հետեւելով կուսակցութեան մարդ եղած չէր եւ մանաւանդ կրկնակի դատապարտելի էր, որովհետեւ հարուստ աղջկան մ'ալ նուիրած էր իր սիրան։

Այդ սեւ թուղթն Գեղամի հոգւոյն թեւերը կը ամքեցունէ, ամէն ինչ թէեւ ոչնչացած՝ սակայն տասնեակ ամիսներ անընդհատ մաքառեցաւ նա անողոք

---

(1)

ՅՕՅ ՆՕՄԷՐՕԼԸ ՎԱԿՕՆ

ՄԻՒԷԼԼԻՖԻ

ԺՈՒԼ ՄԱՌՐ

ՄԻՒԹԷՐՃԻՄԻ

ՏԻԳՐԱՆ ԱԴԱՄԵԱՆ

1։

ՎԷՀՉՆԷ ԽԱՏԷՄԷՍԻ

Օ ագշամը Բարիզին Շանսէլյէ՝ օգաղընտա Մ. տը Թէռնուառրն գօնաղը սաքիրընտա, պաղչէպանտէ, լիմանըզարընտա վէ թէռացաստընտա բարլագ վէ սիւսիւ պիր գալապալրգ պիրիքմիշ օլուպ, Սէն-Ժէրմէն մահալլէսինին գատէկեանտան պուլընան էհալիսի՝ ասրլգատէլիք իւնվանընը հէնուզ իմրազ իթմիշ օլան զէնկին պանքէր Մ. տը Թէռնուառա էհէմմիյէթ վէրմէյէրէք, անրն տավէթինէ իճապէթ իթմէկէ թէնեզզիւլ իթմէմիշլեր իսի էսէ տէ, պունա մուգաբիլ ազշամ սաաթ օնտան վէրու պիր թագըմ կիւզել պանքէր գարբլարը, մէշհուր իննասթքեարլար, գալէմ ատիպլերի վէ տիրլօմաթլար, էյհարլ ասրլգատէկեանա մախսուս օլան օլ թէնհա վէճան սրբընթը մահալլէսին խարիճինտէն օլուպ սէրվէթ վէ եա կիւզելլիք վէ նախոտ խասայիլը մութթասրֆէ իլէ չէօրէմիշիար օլանլար՝ մէրգում պանքէրին սալօնլարը տօպաշրգ տուրույրլար իսի։

Մ. տը Թէռնուառ պու գօնաղը սոթրն ալալը չօգ օլմայրգ, օ ագշամքի սուսթէ էնմիշ օլուպ, խուսուսիյէ աղ կէօղու հիշ կէօրմէմէքտէ իմիշ։ Ամթալպա՝ մէդգիւր բէրտէնին ալընմասը իչուն ոն պահարտա իճրաի ամէլիյաթ օլընապիլէճէյինի զանն իսէյօրար։

Պերլին պէյէտիյէ ըէխի Մ. Զէյ՝ պաշ վէքիլ ժէնէրալ Գարրիվինին տավէթի իւզերինէ միւշարէլէյհին նէզտինէ ազիմէթ իսիւպ, Պերլինտէ բիր յատ իտիլէճէք սերկիի ուսմուի մէսարիֆաթը իչուն պէյէտիյէ թարաֆընտան 10 միլիոն մարգ թախսիս գըզընտըզընը պէյան իթմիշ տիր։ Ժէնէրալ Գարրիվի՝ իշպու թէպլիղաթը քէմալը էհէմմիյէթլի թէլգագը էյլէմիշ տիր։ Լոնան միւլագաթտա սերկիի ուսմինին թէէսիս օլընճաղը մէվզրտան տախի պահս օլընմըշ տըր։

Պերլինտէն իշար օլընտըզընա կէօրէ, սատը օլան էմրը ալի մուճիպինճէ Ազէմանիա ասաքիրի՝ ոն պահար մանօվրալարընան էվվէլ սագալարընը թրաշ իթմէյիպ, չիմտիտէն սագալ պըրագմայա պաշլայանգալար տըր։ Մէդգիւր մանօվրալար էանասընտա ասքերլերին սագալարը պիր սիյագտա օրմասը արզու օլընը յօր։ Մանօվրալարտան սօնրա սագալարը կիւզել վէ եագըշըգը օլանլար միւսթէսնա օլարագ, տիկեր ասաքի՝ սագալարընը թըրաշ իթմէքտէ սէրպէսթ օլաճագլար տըր։

Ըէսմի սթաթիսթիգլերտէն անլաշըլտըզընա կէօրէ, պու սէնէ Իթալիանընն կէօմրիւք հասըլաթը՝ կէչէն սէնէ հասըլաթընտան 10 միլիոն ֆր. նօգսան օրմըշ տըր։

Կուբա նամ Բարիզ կազէթասընընն Մանպրիզօնտա պուլընան մուսպերինին պէյանաթընա լինանըմագ լազըմ կէլիր իսէ, էվվէլքի կիւն խտամ իտիլտիկի թէլէկրաֆյա ինսարը օրընան ճանիի մէչհուր Բավաշօ՝ խտամ օրընմամըշ տըր։ Մուսպերը մումսիլէյհին գավլինճէ, Բավաշօ՝ հապսխանէ բահիպինի պօզարագ, անըն էլալսէսինի կէյիպ ֆիրարա մուվաֆֆագ օրմըշ իմիշ։ Իշպու մատտէի ֆիրարը կիզլէմէք վէ հիւքմը խտամը եէրինէ վարարը-մագ իչուն ոն խտանա հիւքմ օրասան պիր շանս Մոնպրիզոնա կէօթիրիլէճէք վէ Բավաշօյնն եէրինէ խտամ օրընճաղ խտի։

Իշպու հիքեայէ՝ կուբա մուսպերինին խայալանէտինտէ կիւզելճէ վիճուտ պուրմըշ իսէ տէ, տօզրու օյտրզրընա տտխի շիպահէ իտիլեպիլէճէյինտէն, մէդգիւր հավատիս ինանմագ իչուն ըէսմի պիր խաբերէ պէքլէմէք լազըմ տըր։

Նաբօլիտէն իշար օրընտրընա կէօրէ, Իթալիա բէիսը վիւքէլսը էսպագ Մ. Գրիսբինին կէօղէրինէ բէրտէ էնմիշ օրուպ, խուսուսիյէ աղ կէօղու հիշ կէօրմէմէքտէ իմիշ։ Ամթալպա՝ մէդգիւր բէրտէնին ալընմասը իչուն ոն պահարտա իճրաի ամէլիյաթ օլընապիլէճէյինի զանն իսէյօրար։

* *

Պաղը Ազէման կազէթալարընընն պէյանընա կէօրէ, Ազէմանիա էրքանը հիւքիւմէթի արէյհինտէ բրէնս Պիզմարգ թարաֆընտան միւթէմատիէն վուգու պուլան թէարրուզաթ՝ բրէնսը միւշարէլէյհին իպգաի նամը իչուն պաղը էսէրլեր վիճուտ կէթիրմէք իսթէյէն տօսթլարընընն սայ ու զայրէթինի գրումայա պաշլամըշ տըր։

Տիւրան նամ մահարտ պաղը զէնկէն ֆաղրիգաթօրլար՝ բրէնս Պիզմարգ իչուն շէհրը մէդգիւր մէյանընա պիր ֆէյգսի բէյգ ըմէմէք մազսէտիյէ իսան էշ ճէմինէ պաշլամըշ օյտրգյարը Հաչաէ, Մուսաիլէյհիմ՝ չու ոն կիւնէրտէ իշպու թասավվուրլարընան վագ կէշմիշ օրարդլարընան, չիմտիյէ գատար ճէմ ըլնան մէպպաղ՝ շէհրը մէդգիւր ճիվարընտա քեռին օրուպ տօրուտան տուշարը իսապ օրան Մօրչէնիին դատապար էհալիսինէ իսանէ խուլճէճէք իմիշ։

Նաբօլիտէն իշար օրընտրընա կէօրէ, Իթալիա բէիսը վիւքէլսը էսպագ Մ. Գրիսբինին կէօղէրինէ բէրտէ էնմիշ օրուպ, Իթալիա գրալընն ինկիլթէրրայա միւթէսավվէր օրան սէյահաթը՝ դայրը մուայէն պիր միւտաէթ իչուն թէէիր օլընմըշ տըր։ Մէդգիւր կազէթանըն զանընա կէօրէ, իչպու գարար՝ ախիրէն Բօցտանտա ինժաղիա վէ Ազէմանիա հիւքիւմտարլարը պէյնինտէ վուգու պուլան միւլագաթ էանասընտա վէրտէն չարարլարը հիչ պիրինէ ինկիլթէրրանըն բուի մուվաֆագաթ կէստէրմէմէսինտէն նէչէթ իթմիշ իմիշ։

Իթալիա տէվլէթի նէզտինտէ Ավսթրիա սէֆիրի օրուպ ախիրէն սուրէթը մահսուսէտ Իթալիա գրալընն հուզուրընա գալուպ օրունմուշ օրան Մ. տը Պրիւքին հախ օրտըզը պիր մէմուրիյէթը մահրէմանէնին տախի պու մատտէյ թէալիւգի վար իմիշ։

Նէրոյէ Ալէքսանտր Զայրոնի կազէթասընընն նէչը Իթալիկի բէսմի պիր ֆըգրատա, բրէնս Պիզմարգ իլէ հէյէթը հիւքիւմէթ աղասը պէյնինտէ էէնիտէն զուհուրա կէլէն գալէմ միւնազասը իւզերինէ Ազէմանիա իմբէրաթօրընն Շըմալ մէմալիքինէ վուգու պուլան սէյահաթընը գըսսայա պաղլամայա գարար վէրտիկինէ տախր Բէշ Բէր Լօր կազէթասընընն վէրտիկի հավատիս թէզդիպ օլընարագ, իմբէրաթօրը միւշարէլէյհին էվվէլճէ գարարկիր օրան թարիխտէ, եանի յուլիս նիհայէթինտէ Ազէմանիայա ավտէթ իտէճէյի պէյան օլընմըշ տըր։

* *

Պաղը Ազէման կազէթալարընընն պէյանընա կէօրէ, Ազէմանիա էրքանը հիւքիւմէթի արէյհինտէ բրէնս Պիզմարգ թարաֆընտան միւթէմատիէն վուգու պուլան թէարրուզաթ՝ բրէնսը միւշարէլէյհին իպգաի նամը իչուն պաղը էսէրլեր վիճուտ կէթիրմէք իսթէյէն տօսթլարընընն սայ ու զայրէթինի գրումայա պաշլամըշ տըր։

Տիւրան նամ մահարտ պաղը զէնկէն ֆաղրիգաթօրլար՝ բրէնս Պիզմարգ իչուն շէհրը մէդգիւր մէյանընա պիր ֆէյգսի բէյգ ըմէմէք մազսէտիյէ իսան էշ ճէմինէ պաշլամըշ օյտրգյարը Հաչաէ, Մուսաիլէյհիմ՝ չու ոն կիւնէրտէ իշպու թասավվուրլարընան վագ կէշմիշ օրարդլարընան, չիմտիյէ գատար ճէմ ըլնան մէպպաղ՝ շէհրը մէդգիւր ճիվարընտա քեռին օրուպ տօրուտան տուշարը իսապ օրան Մօրչէնիին դատապար էհալիսինէ իսանէ խուլճէճէք իմիշ։

Նաբօլիտէն իշար օրընտրընա կէօրէ, Իթալիա բէիսը վիւքէլսը էսպագ Մ. Գրիսբինին կէօղէրինէ բէրտէ էնմիշ օրուպ, Իթալիա գրալընն ինկիլթէրրայա միւթէսավվէր օրան սէյահաթը՝ դայրը մուայէն պիր միւտաէթ իչուն թէէիր օլընմըշ տըր։ Մէդգիւր կազէթանըն զանընա կէօրէ, իչպու գարար՝ ախիրէն Բօցտանտա ինժաղիա վէ Ազէմանիա հիւքիւմտարլարը պէյնինտէ վուգու պուլան միւլագաթ էանասընտա վէրտէն չարարլարը հիչ պիրինէ ինկիլթէրրանըն բուի մուվաֆագաթ կէստէրմէմէսինտէն նէչէթ իթմիշ իմիշ։

Իթալիա տէվլէթի նէզտինտէ Ավսթրիա սէֆիրի օրուպ ախիրէն սուրէթը մահսուսէտ Իթալիա գրալընն հուզուրընա գալուպ օրունմուշ օրան Մ. տը Պրիւքին հախ օրտըզը պիր մէմուրիյէթը մահրէմանէնին տախի պու մատտէյ թէալիւգի վար իմիշ։

Նէրոյէ Ալէքսանտր Զայրոնի կազէթասընընն նէչը Իթալիկի բէսմի պիր ֆըգրատա, բրէնս Պիզմարգ իլէ հէյէթը հիւքիւմէթ աղասը պէյնինտէ էէնիտէն զուհուրա կէլէն գալէմ միւնազասը իւզերինէ Ազէմանիա իմբէրաթօրընն Շըմալ մէմալիքինէ վուգու պուլան սէյահաթընը գըսսայա պաղլամայա գարար վէրտիկինէ տախր Բէշ Բէր Լօր կազէթասընընն վէրտիկի հավատիս թէզդիպ օլընարագ, իմբէրաթօրը միւշարէլէյհին էվվէլճէ գարարկիր օրան թարիխտէ, եանի յուլիս նիհայէթինտէ Ազէմանիայա ավտէթ իտէճէյի պէյան օլընմըշ տըր։

* *

Պաղը Ազէման կազէթալարընընն պէյանընա կէօրէ, Ազէմանիա էրքանը հիւքիւմէթի արէյհինտէ բրէնս Պիզմարգ թարաֆընտան միւթէմատիէն վուգու պուլան թէարրուզաթ՝ բրէնսը միւշարէլէյհին իպգաի նամը իչուն պաղը էսէրլեր վիճուտ կէթիրմէք իսթէյէն տօսթլարընընն սայ ու զայրէթինի գրումայա պաշլամըշ տըր։

Տիւրան նամ մահարտ պաղը զէնկէն ֆաղրիգաթօրլար՝ բրէնս Պիզմարգ իչուն շէհրը մէդգիւր մէյանընա պիր ֆէյգսի բէյգ ըմէմէք մազսէտիյէ իսան էշ ճէմինէ պաշլամըշ օյտրգյարը Հաչաէ, Մուսաիլէյհիմ՝ չու ոն կիւնէրտէ իշպու թասավվուրլարընան վագ կէշմիշ օրարդլարընան, չիմտիյէ գատար ճէմ ըլնան մէպպաղ՝ շէհրը մէդգիւր ճիվարընտա քեռին օրուպ տօրուտան տուշարը իսապ օրան Մօրչէնիին դատապար էհալիսինէ իսանէ խուլճէճէք իմիշ։

Նաբօլիտէն իշար օրընտրընա կէօրէ, Իթալիա բէիսը վիւքէլսը էսպագ Մ. Գրիսբինին կէօղէրինէ բէրտէ էնմիշ օրուպ, Իթալիա գրալընն ինկիլթէրրայա միւթէսավվէր օրան սէյահաթը՝ դայրը մուայէն պիր միւտաէթ իչուն թէէիր օլընմըշ տըր։ Մէդգիւր կազէթանըն զանընա կէօրէ, իչպու գարար՝ ախիրէ

ճակատագրին դէմ, իր անկումն անյոյս եւ վերջնական եղաւ, ամէն անոնք որոնք իր հանճարին վրայ կ'զմայլէին, զայն ծաղրելու մէջ հաճոյք կզգային այժմ եւ այս պարտութիւնն, զրկումը տեղի կ'ունենային հոն ուր սրտի կապ մը կարգիլէր իր բաժանումը. խեղճը ամբողջ տարի մը պարապ չդնելով նիւթապէս ու ֆիզիքապէս չափազանց վնասուած, սեւ ու տխուր մտածումներն ալ հարկադրած էին զինքը ծրարել յիշատակները, վերջին բարեւն տալ իր սիրած մթնոլորտին, իր բոլոր սիրած անձերուն . . . .

* * *

Եւ հիմայ որ այս ամէնը լսած էի, կ'զգայի թէ քանիսն տկար զգացումներ ունի դեռ մարդկութիւնը. կ'ըմբռնէի մարդկանց նախանձը, եւ ես կը խորհիմ թէ կեանքը որ յաճախ այս տեսակ զրկմանց հետ կանցնի՝ քանի քանի աղէտներ կը յառաջացնէ, ծաղիկ հասակներ խամրելով, սրտեր մեռցնելով։

Դռան մատամանց մէջ խորասուզուած, շուար ու մոլար քայլերով կանցնինք ցեխոտ, մէջէ մէջ փողոցակներէ կերթանք դէպի նախորդ կամուրջի կողմը, առանց հոն երթալ ուզելու։

Ցանկարծ կանգ առաւ Գեղամ երկաթգործի մը խանութին առջեւ. անյագ աչքերով դիտեց կունտ ու ու կոր, կարմիր երես երկաթագործը, որ արիւն քրտնքի մտած իր կորովի բազուկով անընդհատ կը ծեծէր հրաշէկ երկաթը եւ ամէն անգամ երբ քրտինքի կայլակներ կը հոսէին մազերէն, ճակատէն բաց կրծքին վրայ, ալ աւելի եռանդագին կը զարնէր մուրճը, հաճոյք մ'զգալով այդ ուշխատութենէն։

Հէգ զաստուն նախանձով կը դիտէր, հառաչանքներ խեղդուեցան կուրծքին տակ. ո՞վ գիտէ այդ վայրկենին ինչեր անցան իր մտքէն, ես բոլորովին յուզուած՝ ալ չի լսեցի իր աղիքներէն արտագերտած անիծակոծ խօսքերն մարդկային անբարութենց դէմ. գլուխս օրօրեցի այն անէծքի հոսանուտին զոր նա կարտաչնչէր մարմնոյն խորերէն, հոգիին խորշերէն. սա չափը միայն կը յիշեմ որ վերջին անգամ սեղմեց ձեռքերս, անսասման խանգաղատանքով բռնեցի իր ոսկոր մատներներն ոյք կարծես պիտի թափէին եւ լսեցի իր մնաս բարեւին հետ թէ՝ Գաղը գիւղ պիտի երթար . . . սիգբունքի մարդ էր Գեղամ։

Այն օրէն՝ քանի կը յիշեմ աւաղելի, Թշուառ վարժապետին հեծեծանքը, քանի կը մտաբերեմ իր անոյշ դէմքը մոմի ճերմակութեամբ եւ յուսահատ արգահատելի վիճակը՝ սիրտս կտոր կտոր կ'ըլլայ, եւ դառն հեգնութեան ժպիտ մը կը թռի շրթանցս վրայ . . . ։

Վ. Մ–ԴԻՆԵԱՆ

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱ ՈՐԴԻ

ԱՂԱՒԻՆԵՐՈՒ ՄՐՑԱՆԱԿԸ

(Տիւմա Նէ-Էէդրէն դէ-Վ՝)

—կը ճանչէ՞ք նաև գլօրա կալպի։

—Աստեղագէ՞տը։

—Այո։

—կատարելապէս. գէթ իւր գործերովը կը ճանչեմ։

—Ան ալ սխալներ ըրա՞ծ է։

—Միւսներէն աւելի. ասկից դատ ես աստղ մը գտած եմ, որուն գոյութեան վրայ կասկածած իսկ չէ. ուզած ատենը կրնամ ցուցնել իրեն, շրջապատը հաւասար է երկրի շրջապատին քառասապատիկին։

— Ուրեմն ամէն բան գիտէ՞ք դուք, պարոն։

—Դրեթէ, միլորա։

—Եւ հիմայ ալ կուզէք գիտնալ թէ կրնա՞ք ամուսան մը մէջ երեսուն աղաւնի ուտել։

—Ո՛չ, միլորա. կուզեմ ուէ միջոցա մը, բաւական է որ պարկեշտ ըլլայ, յիսուն հազար ֆրանք չահիլ մինչև ամիս մը. որովհետև այս պայմանը միայն կրնամ սիրած կնոջս հետ ամուսնանալ։

—Ես աւելին պիտի ընեմ ձեզի, պարո՛ն. եթէ մրցանակը շահիք, ես զձեզ անձամբ թագաւորին պիտի ներկայացնեմ, և մեր ընկերութեան մէջ ընդունիլ պիտի տամ։

Լէոն խոնարհութիւն մ'ըրաւ ի նշան շնորհակալեաց։

—Ուրեմն կրսէին՝ թէ արհեստ...։

—Զուտիմ, միլորա։

—Ո՞ւր ծնած է.։

—Ի Բարիզ։

—Ու հիմայ ո՞ւր կը բնակիս։

—Լիոն-Նօարի պանդոկը, Հօրիպլ սթրիթի։

—Խիստ լաւ։ Ամուսարի մեր պայմանները։ Ձեր ամէն ուզածն ուտելու և խմելու ազատ է. միայն թէ ամիս մը շարունակ ամէն օր ժամը 6ին խորոված աղաւնի մը պիտի ուտէք։ Մեր մէջէն երկու հոգի ձեր ճաշին ներկայ պիտի գտնուին, և ճաշին ինչպէս տեղի ունենալուն վրայ տեղեկագիր մը պիտի գրեն։ Պէտք է որ աղաւնին ամբողջապէս կերուած ըլլայ։ Եթէ փորձէն հրաժարիք, կրկին չէք կրնար մասնակցիլ. եթէ այս մնունդն առներնուդ հետևանօք հիանդ ընկնիք, քան ոսկւոյ գումար մը պիտի ընդունիք ընելիք ծախքերնուդ համար։ Եթէ այս փորձին տոկալ չկրնալով ընկճուիք երեք անձանց նման, որոց վրայով խօսեցայ պահ մը առաջ, ընկերութեան ծախիք պիտի թաղուիք, ու գերեզմաննուդ վրայ ձեր մահուան պատճառը պիտի արձանագրուի։

—Շնորհակալ եմ Ձեր տուած այս տեղեկութիւններէն, միլորա. բայց ներեցէք որ հարցում մը ընեմ ձեզ։

—Խօսեցէ՛ք։

—Ձեր ընկերութիւնը երբէք մրցանակ մը չէ՞ առաջարկած, գիտական ուէ խնդիր մը լուծելու համար. երկրագործական ըլլայ թէ պատմական, աստեղաբաշխական կամ լեզուագիտական։

—Ոչ, այդ ամէնը չեն հետաքրքրեր զմեզ։ Մեք ամենէն վեր կը դասեմք այն ամէն բաները որք մեզի գաղափար մը կուտան մարդկային մարմնոյ կարողութեանց վրայ։

—Անշուշտ կը հասկնաք, միլորա, թէ աւելի կը սիրեմ իմացականութեանս քան ստամոքսս շնորհիս...։

—Ցիսուն հազար ֆրանքի պէս՞ք չունի՞ք։

—Այո, միլորա։

—Ուրեմն, այդ գումարը չահելու միակ միջոցն այս է։ Մեր այժմու գիանոց ստացած դիրքը խիստ պատուաբեր է իրենց։ Ուրեմն համաձայնեցանք. երեսուն հատ խորոված աղաւնի, ըսաւ լօրան այս պայմանը չնչտելով, այսօրուընէ՝ յուլիս 31էն մինչև յառաջիկայ սեպտեմբեր 1։

—Ո՞ւր պիտի ընեմ այս ճաշը։

—Ուր որ կուզէք։

—Իմ պանդոկս, ըսաւ Բէթէրս։

—Այո՛, ըսաւ լօրա Լընիսսալ։

—Մինչդեռ թոյլ պիտի տա՞ս ինձ, հարցուց Բէթէրս, որ եթէ պարոնը մրցանակը շահի, իմ հաստատութեանս յայտարարութիւնն ընեմ, և այդ յայտարարութեան մէջ այս դէպքն արձանագրեմ։

—Այս մասին ընկերութեան խորհուրդ պիտի հարցնեմ։

—Ցտեսութիւն ուրեմն, ըսաւ Անգլիոյ ատենակալը, Աստուած տար որ յաջողիք.ք, զայս կը մաղթեմ ջերմագին ի շահ Ձեր և ի շահ դիտութեան։ Եւ ինչպէս կարծեմ քիչ մը առաջ ըսի, եթէ յաջողիք, թագաւորին բարեհաճութիւնը պիտի ստանաք, ու Լոնտրայի բոլոր տուները ձեզի համար բաց պիտի ըլլան։

—Ուրեմն, ըսաւ Լէոն՝ Բէթէրսի հետ միասին դուրս ելնելով, ուրեմն այնչա՞փ աշխատութիւն տալով ուսայ Լատիներէն, Յունարէն, Իտալերէն, Սպաներէն, Անգլիերէն, Գերմաներէն, Պատմութիւն, Երկրաչափութիւն, Աստեղաբաշխութիւն, Բնական Պատմութիւն, Բնագիտութիւն, Տարրաբանութիւն և . . . Մոլտովալաքերէն, որպէս զի սիրած աղջկանս հետ ամուսնանալ կարենալու համար, ամուսան մը մէջ երեսուն հատ խորոված աղաւնի ուտել ստիպուիմ։ Ո՛ գիտութիւն, բա՞ռ մրն ես միայն . . . ։

Ե.

Այն իրիկունն իսկ Լէոն գործի սկսաւ։

Ութ օր ետք, լօրա Պուրրամ և լօրա Սթօրլէյ, որք ուզեր էին ամբողջ ամսոյն մէջ սորա ճաշին ներկայ գտնուիլ, իրիկուան ժամը 7ին լօրա Լընիսսալի տունը կերթային։

—Ուրե՞մն, հարցուց այս վերջինը։

—Այսօր ալ կերաւ աղաւնին։

—Ամբո՞ղջապէս։

—Ամբողջապէս։

—Ի՞նչ առոյգ տղայ։

Օգոստոս 15ին լօրա Լընիսսալ երկու վկայից կը հարցնէր.

—Դրաւադիր պարոնը մեռա՞ւ։

—Ոչ։

—Ամէն օր կ'ուտէ՞ իր աղաւնին։

—Ամէն օր։

—Խորոված։

—Ամբո՞ղջապէս։

—Ամբողջապէս։

—Ուրեմն երկրորդ ըլլանն ալ սնունցուց։

Օգոստոս 25ին ինքն անձամբ գնաց տեսնել զէնն, զոր հազիւ կրցաւ ճանչել։ Մեր հերոսին աչքերը կրակի մէջ էին, այնչափ սաստիկ ջերմ ունէր։

—Ի՞նչպէս կը գտնէք ինքզինքնիդ, հարցուց ընկերութեան նախագահը։

—Խիստ գէշ, պատասխանեց Լէոն։

—Ու կը յարատեւէ՞ք։

—Ա՛յո։

(Տէվամ)

Թարգ. ԱՒԵՏԻՍ Թ. ԿԷՈՅԻՐԵԱՆ

ԳՕԼԷՐԱ.

ՄէՏլիսը արշիպէլէնին պու կիւն սուրէթը ֆէվգէլատէէ օլարագ ադը իսթիմա խոէճէյի իշխիմիշ տիր։

* * *

Գօլէրա խասթալըդը զուտուր իսէն մահալէր հագգընտա արգգաթ իւզրէ պուլնըլըբ, պուլաչրգ սէֆալնէն գարայա քիմսէնին չրպարբլմամասը խուսուսընա էիինա էյլէմէլէրի վէ պու պապտէ միւսամէհա իսէնլէրին չէտիսէն միւճագաթ իտիլճէճլէրի՝ Պոտրիյէ նէգարէթինէն սէվանիը մալիւմէտ պուլընան սէֆանը Շահանէ սիւվարիէրիյէ գօմսոր վէ գօմանտարար թամամին էմր ու թէպլիղ պույրրըմըշտիր։

* * *

Պագտ. էհալիսինէն պիր հօյճրնրն՝ Պաթում, Օտէսա վէ Բէյթա Թարիգիյէ էվվէլէթի կիւնքի շրմէնտրքէր գաթարբյլա չէրիմիզ վիւրուտ իթտիկի, վէ մէրզումն էմնաի բտնտէ հիչ պիր եէրտէ գարանթինա պէքլէմէտիկի բիվայէթ օլընըյօր։ Կէկր պու բիվայէթ սահիհ իսէ, Ռուսիա մէմալիքինտէ գարանթինայա բէք տէ օ գատար տրգգաթ իտիլմէյօր տիմէք օլարգընտան, պու պապտէ Սրհիյէ իտարէսինին նագարը տրգգաթը ճէլգ օլընըր։

* * *

Սինօպտան չէքիլէն պիր Թէլէկրաֆա կէօրէ, մահալը մէզգիւրտէ ինչասը միւգթէգաի իրատէի Սէնիյէտէն պուլընան Թէհաֆիուզխանէյինին ինչաաթընա 400 քիլիլիք օլմագ իւզրէ պաչյանտրը, վէ մէմուրինը Սրհիյէ Թարաֆընտան ինթիճապ օլընան մահալ՝ Դարագում նամ չէպիհճէգիրէ օլուպ, մէզգիւր ճէզիրէտէ վաֆի տէրճէյէտէ էյի ատ պուլունտրը կիպի, հավասընն տախի զայէթ լաթիֆ օլտրը անլաչրլմըշ տրը։

* * *

Պէյրութտան ալընան Թէլէկրաֆլարա նագարէն, յունիսին 17նի կիւնիւ Աքհատա գօլէրայա 2 քիչի Թութուլմըշ իս էտէ, պունլար էյիլէյէմէյէ եիւզ Թութմը վէ եալընը էսկիտէն միւսապ օլան պիր գատն վէֆաթ իթմիշ տիր։ Ցունիսին 30ընը կիւնիւ տախի պիր քիչի միւսապ օլուպ, վէֆաթ իտէն օլմամը տրը։

* * *

Բուսիա հիւքիւմէթի՝ Դավգասիա էօթէսի միւվարէսաթը իչիւն Կէրչտէ 3 կիւն գարանթինա թէէսիս էյլէմիշ տիր։

* * *

Բէթէրսպուրկտան եաղրլտրըլընա կէօրէ, գօլէրա իլլէթի՝ մէրքէզը Սուիսատա Թաչքէնտ, Սամարգանտ, Խօճան, Ուլա-Թիւպա, Եանի-Գուրկան, Լարթաչա, Զամինօգ, Ճիրզագ նամ մահալլէրուտ արթմագտա օլուպ, բումի յունիսին 16ընտան 20սնէ գատար մահալը մէզքիւրէտէ 70, Զամսապսգտա 80, Իզպէքտէ 120 վէ Բավատտա 200 վէֆիյաթ օլմուչ տրը։

* * *

Ինկիլիզ վէ Այէման կազէթալարը՝ Բուսիատա գօլէրանրն քէսպ իթտիկի վիւսաթ հագգընտա պիր Թազմ Թաֆսիլաթ իթմէքտէ օլուպ, հաթթա Թայմ վէ Քիւրէյլ Զայրոնի կազէթալարը՝ Մուսգուատա 400 գատար գօլէրա վէֆիյաթը օլտրգընը, վէ Դրազնօֆ-Սէյօ օրտուկեանընտա պազը գօլէրա վուգուսաթը միւշահէտէ խիլտիկինի պէյան իտիյօրլար իսէ տէ, մէզգիւր կազէթալարրն հավատիւէրի իհթիյաթլա թէյազգը օլընմագ լազըմ կէլիր։ Մամաֆիրի շուրասը մուհազգագ տրը քի, գօլէրա՝ Թիւրքիսթանտա, Դավգասիա էօթէսինտէ։ Դավգասիատա, Սարաթօվտա վէ Զարիճինտէ թէգայիւա իթմէքտէ տիր։

Վօլգա նէհրի սէվանիլինտէ քեսին պաչրճա չէհրլէրտէ սէյյար խասթախանէյէր հաղրլրլամմազտա տրը։

* * *

Բէթէրսպուրկտա Թէատպիրը արշիպէնին քէմալը չիտէթիէ մէվգրի իճրայէ վազ օլընմասը իչիւն չէհրը մէզքիւրընան, պիր Թապիպտէն վէ պիր արհիյէ բօլիս մէմուրընտան միւրէթթէպ արշիպէ գօմիսիօնլարը Թէէսիս օլընմըշ տրը։ Բէթէրսպուրկ պէլէտիյէ մէճլիսի՝ իթթիխազ օլընան Թէատպիրը արշիպէ իչիւն իգթիզա իտէն մէսարիֆաթա գարշըլըգ օլարագ 200000 ռուբլի Թախսիս էյլէմիշ տիր։

Ռուսիա տախիլիյէ վէ հարպիյէ նազրրլարբյա խարճիյէ վէ մայիյէ նազրրլարընն մուավինլէրի՝ գօլէրա ալէյհինտէ իթթիխազ օլընաճագ Թէտպիրլէրի գարարլաշտրըմագ իւզրէ ագտը մէճլիս իթմիշէր տիր։ Օլ պապտէ աթքպպա տարիէսի բէիսիյէ խասթախանէլէր նազրրընն բէյ ու էֆքէարլարը ալընտրգտան սօնրա, պահրը Հաղէզ սէվանիի իչիւն իթթիխազ օլընան Թէտապիրին Գարատէնիզ լիմանլարընտա տախի Թաթպիղնէ, Նիժնի-Նովկորօտ բանայրրընն իհրասընա վէ ֆագաթ գարատան մէզգիւր բանայրրա կէթիրիլէն էմթաան Թիճճարյէյնին Թիթսիւլէնմէսինէ վէ նէհր Թարիգյէլ կէլէն էմթաա վէ եօլճրարրն հիւզի պիր միւատէթ նէգարէթը Թրպպիյէ Թահթընտա Թութուլմասընա վէ շրմէնտրքէրլէր միւֆէթթիշը ումումիսի միրալայ Վէնտրիխին Մոսգուայա գատար պիտիմէէ շրմէնտրքէր խաթլարընտա Թրպպիյէ հէյեթլէրի Թէէսիս իթմէսինէ գարար վէրիլմիշ տիր։

Նիժնի-Նովկորօտ բանայրը գօմիթէսի՝ գօլէրա ալէյհինտէ իթթիխազ օլունաճագ Թէտապիր իչիւն իգթիզա իտէն մէսարիֆաթա գարշըլըգ օլմագ իւզրէ բանայրրտա քիչաա օլընաճագ հէր տիւքքեանտան եաղրլըգ պիր սէնէ իչիւն պիր վէրգիի մախսուս այմաղա գարար վէրմիշ տիր։ Գունտան մատատա մէզքիւր գօմիթէ՝ բանայրրտա իչիմէք իւզրէ սիւզկէչտէն կէչմիշ սու թէտարիք իթմէյի վէ պիր տէ 500 եաթագրզգ սէյյար պիր թէհաֆիուզխանէ վիճուտէ կէթիրմէյի գարարլաշտրըմը տրը։

* * *

Գօլէրա խասթալըդը՝ Իրանտա Ատրպատական էյալէթինտէ տախի պաչ կէօսթէրմիշ տիր։

Իլլէթը մէզքիւրէ՝ Խորասան էյալէթինին չրմալ հիսէթինտէ քէսպը վիւսաթ իթմէքտէ տիր։

Պահրը Հաղէզտէ Իրանն Էնզէլի լիմանընտա տախի գօլէրա պաչ կէօսթէրիպ, իւք զուհուր իթտիկի կիւն մէզքիւր խասթալրգտան 15 քիչի վէֆաթ իթմիշ տիր։

* * *

Գավազ թէհաֆիուզխանէսինէ պուլաչրգ ատտ օլրնան մահալլէրտէն յունիսա 30ատա 27 թայֆա վէ 30 եօճու իլլէ 1 Ռուսիա, վէ սէրուսկէրինտէ 200 թայֆա պուլընան 9 Ինկիլիզ, 19 թայֆայը 1 Իթալիան, 20 թայֆայը 1 Նորվէկիա վաբօրրյա, 24 թայֆայը 3 Օսմանլը, վէ 8 թայֆայը 1 Եունան եէքէն սէֆինէսի կէլիպ, մէզքիւր Ինկիլիզ, Իթալիան վէ Նորվէկիա վաբօրլարը պիլա իսթիրլաթ կիտէէքլէրինտէն՝ սէրուսկէրինէ ալէյ ուսուլ իքթէր նէֆէր կարտիան գօնուլարագ Ագաէնիզ գիմիթէվէճճիհէն հարէքէթ իթթիրիմշ։ Վէ գարանթինա մուատթէլէրինի իքամալ իթմիշ օլան 1 Ռուս վէ 2 Իթալիան վաբօրլրյա 1 Եունան սէֆինէսինէ քրանթիգա վէրիլմիշ։ Վէ Գէօյիւք Լիմանտա գարանթինա ալթընտա պուլընան 2 Ռուս, 3 Նէմցէ, 1 Այէման, 1 Ֆրանսըզ, 1 Օսմանլը վաբօրլրյա, 4 Օսմանլը, 5 Եունան, 1 Ռուս վէ 1 Նէմցէ եէլքէն կէմիսինտէ մէվճուտ պուլընան 264 եօճու իլլէ 363 թայֆանրն ինտէլ մուայէնէ սէվալը արշիպէլէրինին եօլունտա պուլընարը Թէպէքիւն էյլէմիշ օլտրը՝ Գավազատան ալընան խուսուսի պիր Թէլէկրաֆտա պէյան օլունմըշ տրը։

ՍԳՕԹ ԵԱԴԸ

Տէրասատէթ 13 գէկտ. 1889

Մ. Սգօթ վէ Մ. Գօվ,

Աբգարը բէսմիլէմ հասէգիյէ սիրին քրէեճ վէ սատտ իրգՅՕՇԻԼԻ Մօրնտա պուլբ Եաբրէ ԹէՏրիւպ իթմէկէ վէսիլյապ օլամամագտա խէմ՝ տէ, սահր սթբղոպ Թարաֆընտան վագբ օլան ԹէՏրիւպէլէրուն վէ քէտա պիրիմ խասթախանէլէրիպտէ պազը սթբղոպպա իբրա իթտիրտիիմ ԹէՏրիւպէլէրուն անլաչրլտրգընա կէօրէ, սիրին մէզքիւր ԹէՏԹիպինիզ խասթալրգ Թարաֆընտան գօլաչրգյա ալընմագտա վէ պիր խայլը զէմանտան պէրու ՅԵՆԻՆ Թրղգրն իչղու ԹէՏԹիպտէ կէօրմիւշ օլուսը պիՇԻՄԻՆ մուհասսասաթ Թէպէյյուն իթմէքտէ տիր։

Սեր Թապիղը հազրէթը Շեհրիյարի

ՏՕԳԹ. Լ. Լ. ՄԱՎՐՕԵԷՆԻ ԲԱՇԱ

ՏՕԳԹՕՐ

Վ. ԱՇՐԱՄ Յ. ԹՕՐԳՈՄԵԱՆ

Թապիպի մուամիլէյինին Պէյօղլանտա Տօղրու եօլտա Թազիմ ճիվարընտա Սարգիս պէյին խանէսինին գարշըրընտա 97 նիւմէրօր խանէտէ,

Հէր կիւն էօյլէնտէն սօնրա սաաթ 7ատէն 10ա գատար խասթա գապալ իւտէճէկի իլան օլընրը։

ԵՐ. ԳԻՆ

ԱՆԶԳԱՄՈՒՀԻՆ

ԳՐԵՑ

ՍԻԼՈՒԱՆ

Գրդէ բարձրահասակ, առոյգ, սեւաչեայ Հայ մ'էր, նման Մշու արջերուն, կոչտ Մշեցի մի։ Նորա զգացմունքը եւս կոչտ էին իւր մարմնոյն նման։

Յա սասնեակ տարիներ Պոլիս մնալով, մոռացած էր թէ ինք ուներ կին, զաւակ, որք մատնուած էին դառն աղքատութեան։ Ուստի՝ անապնիւ ամուրիի կեանք կը վարէր։

Վեց օր կը գործէր, եօթերորդ օրը գինետան նկուղներուն մէջ կանցներ կեանքը։ Ճիսան, որ իւր անունը փոխած, ինքզինք Աստ անունով ճանաչեցուցած էր, Գրդէի ծուղակն ընկաւ։

Այս ապերաս Գրդէն՝ նախ՝ ծածկեց ինքզինք, ապա սկսեց քննել Աստի յօժարութիւնքը, որչա՞փ ուրախ եղաւ իրեն նման գտնելուն։

Անուհետեւ՝ ամեն կիւրակէ, Աստ և Գրդէ առաւօտէն մինչեւ երեկոյ օրի պարպելով կուլսանային Գալաթայի անապատին մի անկիւնը։

Մի բան նկատուած է գինեմոլի կեանքին մէջ։ Միայն գինի, մինչեւ ի մահ գինի պարպել և թոգուլ որ ազնիւ և անազնիւ յատկութիւնք մի ժամանակ խմբագրերու պէս իրար գլուխ փշրուէ յոգնած, տեղի տան յաղթական անբարոյականութեան։

Գրդէ մի ժամանակ շատ լաւ երիտասարդ էր, մի ժամանակ ազնիւ էր, կը հեռուէր խղճի ձայնէն, աւելի սիրահար էր ազնիւին, բարւոյն, քան մոլութեան, անբարոյականութեան։ Սակայն՝ անիծեալ օղին գաւաթը ժանրով ապականեց իւր հոգին, ինչպէս մարախ կապականէ բերրի դաշտեր ու սիրուն հովիտներ։ Այնուհետեւ Գրդէ սկսեց խաբեբայութիւն, գողութիւն, որ մեր պատմած ատենը դեռ յայտնած չէր, շնութիւն և ամեն ցածութիւն։

Աստ, իւր նպատակին չը հասնելուն զայրացած, սիրով անձնատուր եղաւ այս թիւնաւոր մարդուն ժանտաժուտ թերագրութեանց։

Մի կիւրակէ օր իրար դտան երկու բարեկամները։

Աստ տրտում էր և յուսահատ։

—Ի՞նչ ունիս, ագա՛,—հարցուց արբեցողը։

—Մի՛ հարցներ,—միմուաց Աստ։

—Ի՞նչու, մենք եղբայր չե՞նք, ի՞նչու չես յայտներ վիշտդ։

—Օդուտ չը պիտի բերէ...։

—Ըսէ՛, ծօ՛, անպիտան, կարելի է օգուտ բերէ։

—Լաւ, դրամ չունիմ...։

—Ա՜հ...։

—Լսէ՛, քովս ունիմ մի մեծ ադամանդ։

—Հէ՞, հէ՞...։

—Այո՛, ահաւասիկ, ոսկէ մատանիի վերայ, տե՛ս, ի՞նչ սիրուն բան է... կարելի՞ է ծախել...։

—Փառաւորապէ՞ս, այս մատանին մի տարի կը բաւէ երկու եղբարցս...։

—Ուրեմն ծախենք...։

—Անչո՛ւշտ...։

—Ես չեմ կարող... հաւատարիմ բարեկամ ալ չունիմ... գիտեմ, մինչեւ 300 ոսկի միայն քարը կ'արժէ։

—Խե՜ղճ, ինձմէն լաւ ծախո՞ղ, ես կարող եմ կարմիր կամ դեղին ոսկին բերել... ի՞նչուդ պէտք է, մատանին ինձ տուր... դու գնա Նիքոլիի գինետուն և սպասէ։ Մէկ ժամ չանցած բռով ոսկի կը բերեմ։

Առանց Աստի հաւանութիւնն առնելու Գրդէ անհերեւութացաւ բազմութեան հոսանքին մէջ։ Ծպտեալ ընկերը դանդաղաքայլ դիմեց Նիքոլիի գինետունը։

Արդարեւ՝ Գրդէ շատ չուշացաւ, կէս ժամ յետոյ, ձեռքը կեղտոտ սեղանին դարնելով ըսաց.

—Ես չըսի՞, ահա հարիւր քսան ու հինգ ոսկի, ընկե՛ր, ուտենք խըմենք ուրախ լինենք... հէյ, Նիքոլի, դ– ռ–դ–։ Օ՜ն, Աստչա՜ն, այսօր օրը մերն է։ Մի Հրեայ դտայ, 125 ոսկու մատանին ծախեցի...։

—Բայց... չա՞տ աժան ես տուել...։

—Սո՛ւս, ձայնը դուրս մի՛ հաներ... անիծած Հրեան, մատանին տեսնելուն պէս ըսաւ,—Դրացի՛, այս մատանին դու գողցած ես։ Եթէ 125 ոսկու չըտաս քեզի կը մատնե՛մ... աչքդ բաց։—Երկիւղէս տուի գնաց։

—Երբ այդպէս է, լաւ ես ըրեր,

—Մեղա՛յ Աստուծոյ, ընկե՛ր, սուտ ի՞նչու խօսիմ։ Հէյ, Նիքոլի, դ– ռ–դ–։

—Ամեսօս, պէ՛յմ...։

—Ծո՛, անպիտան, մատիքա բեր։

—Բու սահաթ։

—Նստէ, ընկե՛ր, Նստէ խմենք։

Գրդէ և Աստ նստեցան, մինչդեռ սպասաւորը չիչ, գաւաթներ և աղանդեր կը դներ սեղանի վերայ։ Գրդէ անհունապէս ուրախ էր։

—125 ոսկի՛, է՜հ, բաղդաւոր եմ,—կըսէր մտովի։

Գինետունը թատերաբեմ էր զաւեշտական պատկերներու, ուր մարդիկ իբրեւ կապիկ ոչ միայն դէմքերը կը ծամածռէին, այլ և մէկ մէկու օրինակին կը հեռուէին։

Մեր Աստն ու իր ընկերը անցած էին առաջին մասը, այսինքն բաւական արբած, սկսեր էին տաք խօսակցութեան։

Շատ ճշմարիտ է գրած մեր Մէյադ բանաստեղծը, «—Ով գինի, եթէ քեզ խմէ յիմարը, եղունգով կը քանդէ գովկասու սարը...»

(Շարունակելի)

L'UNION

Լ'ԻՒՆԻՕՆ

L'UNION

ՀԱՐԻԳ ԵՎ ԷՕՄԻՒՐ ԱՆՇՕՖԻՄ ՍԻԿՈՒՐԹԱՆ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

ՄԷՐԻԶԸ ԻՏԱԼԻՈՒ ԲԱՐԻԶՏԻ ՊԱՆԳԱ ՍՕԳԱՂԸՆՏԱ Ն՝ 15 ՏԱՐԻԷԻ ՄԱՒՍՈՒՄԷՍԻՆՏԷ

ՀԱՐԻԳ ԳԸՍՄԸ

1828տէ թէէսիս օլունմուշ տըր.

Սէրմայէ	ֆրգ.	10,000,000
Իհթիյաթ ագչէսի	»	7,280,000
Թանսիլ օլունմագ իւզրէթ (ֆրէյ)	»	66,440,929
1891 սէնէսի հասըլաթը	»	15,340,879
Իօտէնէն թագմինաթըն եէքիւնի	»	168,000,000

ՄԷՋԼԻՍԸ ԻՏԱԼԻ ՎԷ ՄԻՒՏԻՐԻՃԷԹ

Մ. Մ. Ա. ՏԱՑԹԱԼ, Մէպուսը գատիմ, Ֆրանսա պանգասընդն սապգ վէքիլի, Մխի շըմենարֆէր գումբանեասը բէխսի, «Լ'Ինիոն գումբանեասընդն բէխսի։

Շ. ՄԱԼԷ Պանքէր Մոլէ պիրատէրլէր էվինտէն, Բարի-Լիոն-Մէտիթէրանէ շըմենարֆէրի բէխսի, Պանգը Օսմանլի բէխսի, Լ'Ինիոն գումբանեասընդն բէխսը սանիսի։

Թ. ՕՏՈՒ Պանքէրը գատիմ, Վիէյլ Մոնթաներ վէ Էքինաք մատնկէր շիրքէթի բէխսի։

Գ. ՀԻՐԻՒՍԷԼ Մէլիւզին տէնիզ սիկուրթա գումբանեասընդն բէխսի։

Մ. Մ. Գ. ՁԷՑՄԸՆ Պանքէր Հօթինկէր վէ շիրքէթասը էվինտէն։

Մ. ՄԻՇՕ Սէն Էյլէթի թիճարէթ մահքէմէսի բէխսը գատիմ. Ֆրանսա Պանգասը վէքիլի վէ Հօր շրմէնարֆէրի հէյլէթը իտարէ բէխսի։

Ց. ՄԻՐԱՊՕ Պանքէր, Միրապօ-Բադաս, Բիւերսրի շիրքէթասը էվինտէն։

Ա. ԹԻՒՑՆԷՐԱՆ Լանա շրմէնարֆէր գումբանեասը հէյլէթը իտարէ բէխսի։

Ա. ՎԷՐՆ Պանքէր, Վէրն վէ շիրքէթասը էվինտէն Ֆրանսա Պանգասը վէքիլի, Հօր շրմէնարֆէրի վէ Պանգը Օսմանլի հէյլէթը իտարէ բէխսի։

ԷՕՄԻՒՐ ԳԸՍՄԸ

1829տա թէէսիս օլունմուշ տըր.

Սէրմայէ	ֆրգ.	10,000,000
Իհթիյաթ ագչէսի	»	95,727,490
Իօտէնէն թագմինաթըն եէքիւնի	»	63,000,000
Սիկուրթա օլունմուշ մէպլաղ	»	247,027,905
1891 սէնէսի հասըլաթը	»	17,750,624

Հէրէք էքսէ դէ-տիրէկտէրէրէ Մ. Մ. Շարլը Բօպէր, սապգ միւշավիրը խաս, դէ-տէր
Պարօն Ժ. Սըրիզ, սապգ մալիյէ միւֆէթթիշի, դէ-տէրը սանի։

Էօ-դէ-ր էքսէ դէ-տիրէկտէրէրէ Մ. Մ. Ավպէր Ֆօր, դէ-տէր
Էօժէն Լբսէն, դէ-տիրը սանի։

Գումբանեանընդն Տէրասատէթ պանքէրի ՊԱՆԳԸ ՕՍՄԱՆԻ

Սիկուրթա ազա իմմէք վէ թաֆսիլի մալիւմաթ ալմագ իսթէյէն զէվաթ, Գալաթասա Մանմուտիյէ ճատտէսինտէ Ն՝ 2, Գամանտո Պանգասը գարշըսընտա գումբանեանընդն Տէրասատէթ իտարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլի տիրէր։

Գումբանեանընդն Պրուսա ատէնթէսի
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ե. ՊՕՏՈՒՐԵԱՆ

Գումբանեանընդն Տէրասատէթ միւտիրը մախսուսը վէ վէքիլը մութլազ
ՍԻՄՕՆ ՔԱՅՍԷՐԼԷԱՆ

ՍԱՐՐԱՖԻԹԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 14 յուլիս

Իռկիլ. էսհամը Իռկ. Լիր.	96—87
Օսմ. էսհամը աչրլսը	19—87
» » գաբանտը	19—93
» » Սէրի Ա	49—¾
» » » Բ	26—⅞
» » » Գ	20—
Օթօման 1871	95—½
Օսմանլը Պանգասը	12—
Բուսթա իսթիքրազը	104—¾
Մըսրը տուլ. մութթահրտէ	95—¾
» իսթիյազը	101—⅝
Տարէի Սանիյէի Մըսրը	95—¾
Ռուշիտ իսթիքրազը	102—½
Պուլկար իսթիգրազը	88—
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25—33.60

Բարիզ 13 յուլիս

Ֆրանս. էսհ. 3 % ֆր.	098—17½
» » 1½ %	106—15
Եէնի Օսմ. էսհամը աչրլսը	20—05
» » » գաբանտը	20—07½
Մէ-տէրէլէ	—
Սէրի Բ.	—
» Գ.	20—07½
Բումէլի չըմէնտֆէրի	77—75
Օսմանի	374—37½
Օսմանլը Բէժիսի էսհամը	374—37½
« Պանգասը	554—37½
Գրէտի Լիոնէ	782—50
Գրէտի Ֆոնսիէ	1097—50
Գոնթռաար տէպգոնթ	510—
Սիվէյիչ ագռիսնը	2700—
Իթալիա էսհամը	90—15
Մըսրը ֆոնտ. մութթահրտէ	484—37½
Բռիոռիթէ Թիւրք	420—
Եունան 5 % 1879	357—50
Գամպիօ 3 այ վատէ	25—17

Վիէննա 13 յուլիս

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	120—10
Բուսթի չըմէնտրֆէրի ֆի.	39—80
Օսմանլը Բէժի ագռիսնը	176—50

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ոսմ. տիւն ագչ. գար.	21—34½
» » » էն եիւքսէք	21—35½
» » » էն ազաղը	21—29
Պու սապահ աչրլսը գ. ք.	21—33½
Թանվիլաթը Օսմանիյէ	81—
» » » էն եիւքսէք	81—07
» » » էն ազաղը	81—
» » » այրլսը գ. ք.	81—02
Սէռի Ա.	49—30
» Բ.	26—35
» Գ.	21—33½
Բումէլի չըմէնտֆէրի	77—62½
Ագչէ ֆաղրի	6—
Բէքոր Դրշ.	—
Հէվալէսիզ »	10—
Թասֆիյէ	17—

ՊԱՆԳԱ ԱԴՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	7—30
Մթամպօլ Պանգասը	4—36
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4—32
Բէժի ագռիսնը	16—14
Թրամվայ	6—06

ԱԴԶԼԼԷՐԻՆ ՖԻԾԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ. տան	Ղրշ.	Բ
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարզը	108—	
Մէճալիք »	98—20	
Պէշլիք »	101—20	
Սլթիլըգ »	102—20	
Ինկիլիզ լիրասը	109—37	
Ֆրանսզ ալթունը	87—08	
Բօլ	89—20	
Գրէմից ալթունը	51—15	
Գարանտ գայմէսի	9—21	

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՖԷԼԻ ճանիպը ալիսինտէն

(27) Մա միւշկաթ Սիրօզ վէ մէվազընտէ պուլընան վէ պիլիճագ պուլընտրրլաճագ օլան պիճիմէվէ ասաքիրը Շահանէ իլէ հայվանաթը միրիյէ իտարէսի իչիւն մահալինճէ մէվզրի միւնագասայա վազ օլընան էրզագ վէ սարէրէնին պուլաճա իթասընա թալիպ օլանլարը՝ մագամը Սէրասքէրի Լէվազիմաթը Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի։ 3—3

* * *

(28) Տիյարպէքիրտէ պուլընան ասաքիրը Շահանէնին 1308 սէնէսի թէմմուզը իպթիտասընտան 1309 սէնէսի հազիրանը զայէսինէ գառար իտարէլէրինէ միգթազի օլուպ մահալինճէ միւնագասայա վազ օլընարագ ֆիյաթը մուգարրէրէլէրի իլէ թալիպի էօհտէսինտէ օլան էրզագընն ֆիյաթլարընտան թէնզիլաթ իճրասըյա իթասընա պուրատա թալիպ օլանլարընդ՝ թէմմուզը բումինին կիւնէի կիւնիւնէ գառար մագամը Սէրասքէրի Լէվազիմաթը Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի։ 3—2

* * *

(29) Նիզամիյէ չարի ամպարը իչիւն 15000 գըյէտէն 20000 գըյէտ գառար միւպայէասընա լիւգում կէօրիւնէն եուլաթքն պէէր գըյէսի 24 բարայա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ իչուս թէմմուզը բումինին 8ինճի չարշէնպին կիւնիւ պիլմինագասա գարարը գաթիսի վէրիլիպ, երթէսի բէնճէնպին կիւնիւ 100տէ 5 թէնզիլաթ գապաւ օլընանագընտան, իթասընա թալիպ օլանլարը՝ մագամը Սէրասքէրի Լէվազիմաթը Ումումիյէ տաիրէսինտէ կէլմէլէրի։ (3—1)

* * *

(30) Նիզամիյէ թանիյէ իտարէսի հասըլաթընտան էսմանը լիրաի Օսմանի 100 ղրշ.ա օլարագ նագաէն վէ բէշինէն վէրիլիպ պատէհու գալարրրլմագ իւզրէ ֆիւրուսթ օլընանագ օլան 50000 գըյէ ինճէ վէ 150000 գըյէ գալըն քի ճէման 200000 ղրյէ քէբէքանէն ինճէ քէբէյին պէէր գըյէսի 10, վէ գալըն քէբէյին 9 բարայա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ թէմմուզը Բումինին 8ինճի չարշէնպին կիւնիւ պիլ միւզայէտ գաբարը գաթիսի, վէ երթէսի բէնճէնպին կիւնիւ 100տէ 5 զամմը գապաւ օլընանագընտան, իչթիրասընա թալիպ օլանլարը՝ մագամը Սէրասքէրի Լէվազիմաթը Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի։ (3—1)

* * *

(31) Էճզա մէտխարինտէ մէվճուտ վէ միւթէրաքիմ օլուպ, նոգանլարընդն իքմալիյէ թամիրինէ լիւգում կէօրիւնէն 867 գալէմ ալէաթ վէ էսէվաթը տէֆթէրը մախսուսընտա մուրագգամ ֆիյաթլարա, մէճմուը 7189 ղրուշա իճրասի թամիրի թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, իչպու թէմմուզը բումինին 8ինճի չարշէնպին կիւնիւ իհալէի գաթիյէսի իճրա օլընանագընտան, թէնզիլը ֆիյաթլա թամիրինի ատբէօհտ խաէէք օլանլարընդ մագամը Սէրասքէրի Լէվազիմաթը Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի։ (3—1)

ՇԵՂԷՐ ԷՄԱՆԷԹԻ ճանիպը ալիսինտէն

Թօքմաչը պիմարխանէսի իչիւն միւպայէասը մուգարրէր օլան օն տօգուզ գաէմ մէլպուսաթ վէ էշեան սահրէ՝ պէտէլաթը հատտը լայրգրնը պուլարրը հարտէ սէնէի հալիյէ թէմմուզընընդ սէքիզինճի չարշէնպին կիւնիւ իհալէի էվվէլիյէ վէ տօգուզընընդը բէնճէնպին կիւնիւ տախի հալէի գաթիյէսի իճրա գըլընանաճաղընտան, իթայա թալիպ օլանլարընդ՝ թէմմինաթ ագչէէրիյէ պէրապէր Շեհր Էմանէթի մէճիսինէ կէլմէլերի թէքրար իլան օլընը։

1 թէմմուզ 308

Տօրմապաղչէ կագխանէսինտէ եէվմի սարի օլընանագ քէօմիրին նազիրէսի գօնմրայէօսընդն միւտէթի միւնագաշէյ օլուպ, պու իչին թէքրար թանթը գօնթրաթօյա վազը գրմիրնա միւնագասա իճրասը տէրտէսթ խառկինտէն, վէ չէհրը ճարի Բումինին 15ինճի չարշէնպին կիւնիւ գարարը գաթիսի վէ 20ինճի բազար էրթէսի կիւնիւ տախի 100տէ 5 թէնզիկի գապաւ օլընանագընտան մէգքիւբ քէօմիւբ նազիրէսինին թալիպ օլանլարընդ՝ բէյլէրինի պիլիթա իճրաի թէնզիլաթ էյլէմէք իւզրէ պէէր կիւն սապահլարը սապահ 5տէն 8է գառար թօքխանէի Ամիրէ մէճիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի։

2 թէմուզ 308 3—1

Խազինէի ճէլիլէի Մալիյէ ազամ վէ չուուպաթրլա տէվարրը պէէտիյէ մալ վէ վուգուաթ գալէմէրի իչիւն միւպայէա օլընանագ 752 չէքի հաթապ իլէ, 21000 աթիզ գրյէ Սիլիվրի քէօմիւրիւնին միւնագասաը տէրտէսթը իճրա պուլընտրզընտան, մէգքիւբ իւլ մրդրսար հաշապ վէ քէօմիւրին իթասընա թալիպ օլանլարընդ՝ չէհրը հար Բումինին 15ինէ գառար ճումաա էրթէսի վէ բազար էրթէսի վէ բէնճէնպին կիւնիւերի խազինէի միւչարէէյնա Պէյթիւլմալ իտարէսինտէ միւպայէաթ գօմիսիօնընա միւրաճաաթ էյլէմէլերի։

2 թէմուզ 308 8—5

ԱՒԵՏԻՍ ՊԷՅԼԷՐԻՆԸՆ

ՀԱՆՐԱՊԱՏԱԿ ՍԱՆՏՈՒՆ ՍՈՓՈՒՆ Ն՝ 7

ՍԱԹԼԸԳ ԱՐԱՍ

Գրնալը սառատա Մանասթիր ճատտէսի թարաֆընտա սաղ թարաֆտա իքինճի սէտտէ 1450 զրրա պիր զրթա վագֆ արաա՝ մէյտանը ֆիւրուխթա վազդ իտիլմէշ օլմաղլա, արասի մէկքիւրը իչթիրայա թալիպ օլանլարընդ ճէրէմէտէ Շարէյէ կազէթասը իտարէխանէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունը։

8—5

ՍՐՀԱՆԷԹ ԻՍԹԷՐՍԷՆԻՋ ԻԶԻՆԻՋ

ՄԱՑՔԻ ՄԻՑՏԷՆԼԻ ՎԷ ՄՈՒԳԱՎԱՎԻ

ՄԻԼԱՆ.—ՖԷԼԻՋԻ ՊԻՅԼԷՐԻ.—ՄԻԼԱՆ

ՍԷԼՋ ՎԷ ՍՕՏԱ ՍՈՒՅՋԸՆՏԱՆ ՄԷՇԵՐՈՒՊԱԹ

Volete la Salute???

Թիւրքիա, Պուլկարիսթան վէ Շարգ իչիւն Ճումմանի ամէնէթ վէքիլէրօղլիթօղլը
Սթամպօլտա Ապութ խանընտա
Մ. Վիգիթօր Շնիւր

Մ. Պիսլէրի,

Ֆէռռօ-Քինա նամ իլաճընընգ սուրէթը միւքէմմէլէտ թէճրիւպէ իթիտիմ վէ ապտի վիճուտա պիր ֆէնտալը վէ սարէ պուլընմասընը հալաէ «գլօրօ-անէմիա» կիպի միւխթէլիֆ դանսրպլրգ խասթալրգլարընդն շիֆասէզիը օլմաք իչիւն էն պիրինճի պիր իլաճ օլտուգընը թասուրգ էյլէտիմ։ Պէնճէ պու թէրթիպ «գլօրօզ» խասթալրգընա, էսկիմիշ (գրօնկ) սընը զասֆինա վէ Էնվալ տրմամպրա ըէա էյի վէ ֆուխուէլի տիր։

Ֆէռռօ-Քինա՝ տիկէր պիճիմէ թէրքիպաթտան զիյատէ մէյտէյէ եարամադտա օլտուգընընտան, պու «էլիքսիր» իլաճընընգը բէք ֆայդա պիր շէյ օլուպ թէրճիհ վէ թէրվիճ օլընանագը շիւպհէսիզ տիր։

Նազօր Ցար իլ Ֆիւնունընտա թէատրիխանէ մուալիմ Իսմէտիյաթ պանը ազասընտան

Մ. ՍԷՐՕԼԱ

Պու իլաճ՝ եէմէքտէն էվվէլ վէ եախօտ վէրմուէթ ալընճաճաղը վազդ իչիւէլի տիր։

Պաշլրճա էճզա սէրօղլիթ օլարընտա վէ շարագը տիւքքէանալարընտա ֆիւրուխթ օլուտիր։

ԲԱՐՖԻՄԸՐԻ ՏԻՍՖԱՆ

Ֆ. ՄԱՁԻԹԷՐ ՎԷ ԳՈՒՄԲ.

Բաբէլրէ Օբէր-ֆոռթ-ինդ Ն՝. 32

Նէֆիս գօգուլար վէ սաիրէ.

Լ. Ա. ՏԻՍՖԱՆ

ՍԱՐԱ ՊԷՐՆԱՐ բուտրասը

Օ ազ Գոլօնը Ռիւս
Օ ա լա բօ տ'Էսքանէ
Բալֆիւմ Ֆետորա
Բարֆիւմ տիւ Բէժան
Բարֆիւմ Սարա Պէրնար
Լէ Տիֆֆան ա Լ'Իրիս

Սապօն, էքսթրէ գօգուլար, թուալէթ սուլարը վէ զայրիթիւմ։

Պիլճիմէ միւքէմմէլ բարֆիւմերի մաղազալարընտա սաթըլըր։

ՆԻԳՐԻՍ, ԹԱՐ ՎԷ ԵԼԼ ԽԱԹԱԼԸԳԼԱՐԸ

«ԼԻԹԻՆ»ՍԻԶ ՇԻՖԱԲԷԶԻԹԻՐ ՕԼԱՄԱԶԼԱՐ

Շ. ԼԷ ԲԷՐՏՐԻԷԼԷՆ Հապ հալինէ գօնմըշ Լիթին թուզլարը ազաբ ազաբ ալընըրգտա, սեռանէտէքի գում վէ թաշլարը իտարալա պէրաակը անիտէ սէգքիւպ մահվիյտէր։ Պու հալ սէգքիւբ թուզլարընդ պպէէտէ մուհարրէր խասթալբգլարա դարշը նէ տէրէճէ մուէսսիր վէ եարար օլտուգընը բոպաթ իտէր։

Բարիզատ ԼԷ ԲԷՐՏՐԻԷԼ Վ.Ի ԳՈՒՄԲ. վէ էճզախանէլէրտէ։

EMULSION SCOTT

(ԱԳՈՂԻ ՕՀԼԷՐԸԿ)

ՄՈՐԻՒ ԶԿԸՆ ՕԱՒՏ ԻՒՂ,

ԻԷՕԴՈՓԻԷ ԴԷ ՀԷՎ Ի՝ ՈՍԴՅՈՒ

Պատրաստեալ Հեռամ. ՍԿՈՏԻ և ՊՈՈՒՆԷ.

ի՝ Նիւ-Եորք.

Կաթին շափ ախորժահամ է

Մորիւ Հկան՝ ում իւզի բոլոր յատկութիւններն զուգ, իբոֆոսֆ, ոնորու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոշլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոռաճութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համաւ համ ունի, գիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

ՍԹԱՄԱՕԼ ԱՃԷՆԹԷՍԻ Համմէր վէ Հիրցէլ

ԿԻՆՑԼԻ ԳՕՖՈՒԼՈ (Բարֆիւմերի)

ED. PINAUD

PARIS

37, Գուլիար տը Սբրատուտի, 37
Լիլլաբաշէսի մաղազասի՝
30, Գուլիար տէ Ս'Լիմպիրի, 30

Է. Տ. ԲԻՆՕ

Մասնաւորապես մատուցուած
ԻՍԿՈՐՏԻՍԿԱՅԻ ԿՈՒՍՏԷԼԳՕՖՈՒԼՈ.
ԻՍԿՈՐՏԻՍԿԱՅԻ թանգաս
ԻՍԿՈՐՏԻՍԿԱՅԻ Սոգդ
ԻՍԿՈՐՏԻՍԿԱՅԻ Գաղ
ԻՍԿՈՐՏԻՍԿԱՅԻ Գաղ (կիսակիր)
ԻՍԿՈՐՏԻՍԿԱՅԻ Գաղ-ի ֆիլիպ
ԻՍԿՈՐՏԻՍԿԱՅԻ Գաղ-ի ֆիլիպ (կիսակիր)